

Școala Vremii

REVISTĂ PEDAGOGICĂ CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

CUPRINSUL:

Redacția: 1 Decemvrie 1918.

T. Mariș: Cum au crescut copii din clasa I ai școalei de aplicație de pe lângă șoala normală din Arad, în primul an de școală.

I. Marinescu: Modeste contribuțiuni pentru determinarea memoriei.

Ion Mara: În jurul unui premiu.

C. Dogaru: Metoda Decroly

P. Șerban: Percepția sincretică a copilului.

I. Vărtaciu: Orariul și întocmirea lui.

C. Dogaru: Lecție practică.

Tr. Mager: † Profesorul Ioan Costa.

Gh. Ardelean: Ce-am lucrat la Sâmbăteni în vara anului 1934.

„Școala Vremii”: La împlinirea primilor cinci ani de existență a revistei noastre.

Cărți și Reviste.

Informații un l.

Circulară.

Comunicări oficiale.

Dela Administrația Revistei.

Intesa Centrală
Baia de Arad

Redacția: Str. Oituz No. 30. Arad.

Administrația: Casa Învățătorilor Bdul Carol I No. 66.

Abonamentul anual 60 Lei. 1 exemplar 6 Lei.

„Scoala Oremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE FORMAT DINTRE COLABORATORII REVISTEI.

COLABORATORI :

Fl. Ștefănescu Coangă, Prof. Universitar Cluj; N. Margineanu, asistent Univ. Cluj; Ion Nisipeanu, prof. București, I. F. Buricescu, prof. București, I. Stanca, profesor; Ascaniu Crișan, dir. liceului Moise Nicoară; S. Spulbereanu, f. inspector școlar; Iosif Moldovan, f. inspector școlar; C. Balta profesoară; A. Vășian, inv.; George Marcu, inv.; I. C. Lascu, inv.; A. Burțială, inv.; T. St. Vicol, inv.; P. Zoțiu, inv.; I. P. Crivăț, inv.; I. Pordea inv.; A. Volungan, inv.; I. Marinescu, inv.; I. Jianu, inst.; A. Păpureanu, inv.; M. Ionescu, inv.; G. Tudor, inv.; Sp. Vâneajă, inv.; Gh. Rediș; M. Florescu, inv.; V. Olariu, inv.; I. Riza, inv.; Al Amancei, inv.; M. Coșoroabă, inv.; A. Billo, inv.; I. Schuch, inv.; Ioan D. Popescu-Bobu inv.; Maior N. Popovici, Pr. Fl. Codreanu, D. Dijmărescu, Fl. O. Roșca; T. Lădaru A. Subescu, R. Ponta, I. Mara I. Balaban. Ioan Cădariu, Dimitrie Boariu, I. Lucuța, O. Lupaș, C. Dogariu, A. D. Cioară. Traian Popescu, Efrem Țigu Ioan Damaschin, E. Spinanțiu, N. Cârstea, C. David M. Păun prof. la școala normală Arad, I. Bălașa, P. Hălmăgian. Dr. Terențiu Olariu directorul școlii normale din Arad I. Vărtaciu, I. Blăgăilă, Tr. Mager prof., P. Șerban și Gh. Ardelean.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb și cărțile de recenzat se trimit pe adresa: Dlui Teodor Mariș, prof. Arad str. Oituz No. 30.

Corespondența privitoare la administrație: abonamente, schimbări de adresă, revistele înapoiate etc. se trimit pe adresa Administrației: Casa învățătorilor Arad Bdul Carol I No. 66 pentru Dl. Sabin Mihuț.

„Scoala Ūremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTRUALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

1 Decembrie 1918.

Trecură 16 ani decând reprezentanții poporului Român din Ardeal s'au adunat în orașelul Alba-Iulia, cetatea lui Mihaiu Viteazul, unde într'un glas au hotărât unirea noastră, a Românilor Ardeleni, pe vecie cu patria mamă, pentruca împreună cu celelalte provincii eliberate, întregind hotarele Daciei Traiane și formând o țară românească, singuri să ne conducem destinele.

Fiecare aniversare a zilei de 1 Decembrie 1918 aduce o nouă contribuție la măreția evenimentului prăznuit.

Eliberarea neamului românesc, care în mare parte până la 1 Decembrie 1918 era subjugat, a adus bine nu numai românismului, ci și progresului cultural al omenirii întregi. Și iată de ce:

Armonia binefăcătoare a culturii și civilizației generale rezultă numai din întrecerea națiunilor în cele trei manifestări: adevăr, bine și frumos.

Insă pentru ca o națiune să poată ajunge la acea întrecere, adecă pentru ca să poată contribui la cultura și civilizația generală trebuie, în primul rând, să se întărească pe sine, punând în funcție și favorizând dezvoltarea comorilor sale etnice în direcțiile arătate mai sus, trebuie să-și realizeze, cu alte cuvinte, idealul său național.

Putut-a neamul românesc, în întregimea lui, să-și facă cursul evoluției sale în ce privește idealul național înainte de 1 Decembrie 1918?

Putut-a neamul românesc înainte de 1918 să și valideze geniul său artistic în cultivarea frumosului în arta națională, sau putut-a neamul românesc valida geniul său creator în știință și morală ca forță națională românească?

Putut-a fi vorbă despre acestea sub stăpânire străină, care

tocmai manifestările de această natură, a specificului românesc, căutau din toate puterile să le înăbușd. Evident nu. Și atunci ne dăm bine seama, că o mare parte a sufletului poporului român a fost împedecat în desvoltarea lui firească, adecă ni s'a luat cel mai elementar drept ce există.

Aceasta este nedreptatea ce a îndurat-o poporul român până la 1 Decemvrie 1918, și indirect omenirea.

Că n'a fost posibilă perfecționarea sufletului românesc între împrejurările anterioare datei de 1 Decemvrie 1918, a dovedit o nesfârșitul șir al cărturarilor ardeleni, de toate categoriile, scriitorii, dascăli, oameni de știință, cari simțind în sufletul lor ceva deosebit, ceva ce avea să exprime caracterul nostru specific românesc, dar neputându-se manifesta aici, au luat drumul peste Carpați, în România mică de ieri, dar liberă, unde comoara lor aflând teren și atmosferă prielnică s'a putut valida.

Dar câți n'au putut trece Carpații au rămas aici și au trebuit să înăbușe în ei forța latentă care avea menirea să contribuie la construirea sufletului național. Iar acei dintre ei, cari rămânând aici și au îndrăznit a se manifesta, au înfundat temnițele ungurești, prin ce sufletul românesc a fost sărăcit în comorile sale și umilit în fața lumii.

Cei cari au plecat, prin fapta lor au arătat, că perfecționarea sufletului românesc reclamă unirea tuturor Românilor într'o patrie comună.

Această atmosferă și teren prielnic perfecționării sufletului românesc și prin el al culturii generale ne-a creat-o ziua de 1 Decemvrie 1918.

Azi sub scutul suveranității statului român fiecare fiu al neamului nostru, făcând parte din sufletul poporului român se poate desvolta liber, contribuind la cultivarea și conservarea acelor însușiri cari exprimă ceea ce este caracteristic al nostru românesc, dându-ne astfel posibilitatea să contribuim și noi la prosperarea culturii generale, și să ne afirmăm în fața istoriei ca popor demn de considerațiile ei.

Redacția.

Cum au crescut copiii din clasa I ai școlii de aplicație de pe lângă școala normală din Arad, în primul an de școală.¹⁾

Pe lângă toată abandonarea obiceiurilor și tradițiilor străbune, ce se pot observa în diferitele manifestări ale vieții sociale, la intrarea noastră în școală, păstrăm vechiul obicei, acele stări sufletești, de cari este stăpânit copilul în primele zile ale școlarității sale.

Nu ne gândim la emoțiile de groază, ce le aveau copiii vremurilor trecute și cari emoții erau stârnite în sufletele lor de părinți, cari prin întinderea cu școala și dascălul își augmentau propria lor autoritate. Stările sufletești de această natură încep să dispară, pe măsură ce importanța școlii cucerește teren în masele poporului.

Au dispărut acele emoții, pentru că erau artificiale, nenaturale.

Faptele sufletești, despre cari am zis că se mențin, chiar și atunci, când alte obiceiuri dispar, sunt *naturale, provocate exclusiv de faptul trecerii copilului dintru'n mediu social — familia în altul — școala*; dintr'o viață mai mult liberă în alta, în care pe lângă toată libertatea, ce se poate acorda, are și oareșicari restricțiuni.

Acest schimb de mediu social dimpreună cu împrejurările fizice între cari trebuie să trăiască copilul noua sa viață, asupra unor copii poate avea urmări, ce se resimt în construcția lor psiho-fizică, în afară de acelea, cari trebuie să se resimtească, căci pentru aceasta se începe noua viață și pot avea influință mai ales asupra creșterii copilului.

„Este foarte greu de admis ca școala, care pune pe copil în împrejurări artificiale, atât de curioase, să nu influențeze asupra evoluției creșterii. Educatorul are datoria de a micșora această influință prin stabilirea unei armonii între restricțiile vieții școlare și dezvoltarea normală a copilului.”²⁾

Cu siguranță acest adevăr l-a avut în vedere pedagogia experimentală, când și-a fixat ca una din cele mai importante probleme ale sale: *Păstrarea sănătății în mediul, de multe ori nefavorabil al școlii.*

Sub acest raport — al influinței școlii asupra creșterii lor — încă au fost studiați elevii școlii noastre de aplicație. Rezultatul acestui studiu îl vom prezenta în cele ce urmează.

Am avut înscrși în cl. I 16 copii, 11 băieți și 5 fetițe, cari au frecventat școala regulat.

¹⁾ E vorba de elevii de cl. I din anul școlar trecut, 1933—34

²⁾ Dr. Paul Godin: Creșterea copilului în epoca școlară, pag. 16.

Măsurările antropometrice le-am făcut la 25 Sept. 1933, 16 Martie și 21 Sept. 1934.¹⁾

Iată și tabloul celor 16 copii înscriși, cu vârsta lor la 1 Sept. 1933 și cu înălțimea taliei la 25 Sept. 1933, 16 Martie și 21 Sept. 1934.

1. Budiștean Salvina	7 ani	2 luni, talia	114 cm. la 25—IX;	115 cm.
2. Codrean Lucian	7 "	2 " "	126 " " "	128 "
3. David Ileana	6 "	5 " "	105,5 " " "	108 "
4. Dobrotescu Iulian	6 "	7 " "	121 " " "	123 "
5. Drăgan Doru	6 "	9 " "	121 " " "	123 "
6. Földes Toma	7 "	8 " "	125 " " "	127 "
7. Gângă Gheorghe	6 "	4 " "	110 " " "	111 "
8. Iesan Alexandru	6 "	9 " "	117,5 " " "	120 "
9. Mureșan Vasilie	6 "	10 " "	116,5 " " "	118 "
10. Mocuța Alexandru	6 "	9 " "	127,5 " " "	130 "
11. Oariu Mircea	7 "	2 " "	123 " " "	125 "
12. Orădean Marius	7 "	5 " "	123,5 " " "	126,5 "
13. Rațiu Gheorghe	6 "	3 " "	114 " " "	116 "
14. Radu Valeria	7 "	3 " "	128 " " "	131 "
15. Șerbanescu Elena	7 "	3 " "	122 " " "	125 "
16. Stoicescu Georgeta	7 "	7 " "	126 " " "	129 "

1. Budiștean Salvina	7 ani	2	la 16—III;	120 cm. la 21 Sept 1934.
2. Codrean Lucian	7 "	2	" " "	133 " " " "
3. David Ileana	6 "	5	" " "	" " " "
4. Dobrotescu Iulian	6 "	7	" " "	127 cm. la 21 Sept. 1934.
5. Drăgan Doru	6 "	9	" " "	127,5 " " " "
6. Földes Toma	7 "	8	" " "	132 " " " "
7. Gângă Gh eorghe	6 "	4	" " "	117 " " " "
8. Iesan Alexandru	6 "	9	" " "	124 " " " "
9. Mureșan Vasilie	6 "	10	" " "	122 " " " "
10. Mocuța Alexandru	6 "	9	" " "	" " " "
11. Oariu Mircea	7 "	2	" " "	129 " " " "
12. Orădean Marius	7 "	5	" " "	130 " " " "
13. Rațiu Gheorghe	6 "	3	" " "	122 " " " "
14. Radu Valeria	7 "	3	" " "	134 " " " "
15. Șerbanescu Elena	7 "	3	" " "	129,5 " " " "
16. Stoicescu Georgeta	7 "	7	" " "	* " " " "

Grupăm copiii pe baza vârstei în trei categorii.

Categoria I cuprinde copiii, cari la 1 Sept. 1933, data înscrierii în cl. I, nu împliniseră încă 7 ani. Categoria a doua aparțin copiii, cari la data menționată, împliniseră deja 7 ani, având până la 7 ani și 4 luni.

¹⁾ Mai sânt necesare încă două măsurări, în cursul anului, în Iunie și Decembrie pentru a observa creșterea în diferite perioade ale anului

²⁾ În anul școlar 1934—35 nu mai frecvențează școala noastră, pentru aceea n'au putut fi măsurați și nu figurează în tablourile ulterioare.

În categoria III grupăm copiii, cari la data înscrierii trecuseră de 7 ani și 4 luni.

Această repartizare pe categorii împreună cu numărul cm.-lor cât au crescut copiii în cursul primului an de școală ni-o evidențiază următorul tablou:

Cât au crescut copiii în primul an de școală	C A T E G O R I A					
	I		II		III	
	băieți	fete	băieți	fete	băieți	fete
5,5 cm.	1	—	—	—	—	—
6 cm.	1	—	1	2	—	—
6,5 cm.	2	—	—	—	1	—
7 cm.	1	—	1	—	1	—
7,5 cm.	—	—	—	1	—	—
8 cm.	1	—	—	—	—	—

Avem prin urmare în categoria I. 6 băieți și nici o fată, în categoria II. 2 băieți și 3 fete; iar în categoria III. 2 băieți.

Pentru a evidenția și mai bine raportul dintre creșterea copiilor în primul an de școală și vârsta lor la 1 Sept. 1933 (repartizați în cele 3 categorii) să transformăm datele tabloului de sus în %.

Spre a simplifica, considerăm pe 6,5 cm., ca creștere medie anuală (la băieții noștri firește) și atunci creșterea din cursul anului prim vom socoti-o: creștere medie (6,5 cm.), creștere sub medie (mai puțin de 6,5 cm.) și creștere peste medie (mai mult de 6,5 cm) astfel:

Creșterea anuală	C A T E G O R I A					
	I		II		III	
	băieți	fete	băieți	fete	băieți	fete
sub medie	33,33%	—	50%	66,66%	—	—
medie	33,33%	—	—	—	50%	—
peste medie	33,33%	—	10%	33,33%	50%	—

De aici vedem, că băieții din categoria I, adică acei, cari la înscriere în cl. I. nu împliniseră încă 7 ani, s'au repartizat în proporție egală în cele trei posibilități de creștere (medie, sub medie și peste medie).

Raportând constatările noastre la rezultatele la cari a ajuns Dr. Paul Godin, cari ne arată între 6 și 7 ani a fi o creștere accelerată a taliei, atunci vedem, că băieții noștri, cei cari la 1 Sept. 1933 nu împliniseră 7 ani, categoria I. respective $\frac{2}{3}$ din ei, contrazic legea generală a lui Dr. Godin. Conform acestei legi băieții din această categorie trebuiau să crească toți „peste medie“.

Băieții din categoria II. au crescut 50% „sub medie“ și 50% „peste medie.“

Fetele din categoria II. 66,66% au crescut „sub medie.“ Aceasta s'ar putea explica prin faptul, că după 7 ani creșterea copiilor iarăși devine din ce în ce mai lentă până la 12 ani, când devine minimă. Dar atunci nu putem motiva creșterea băieților din categoria III, cari au crescut „peste medie“ 50%. Între aceștia nu se găsesc copii, cari să fie crescut mai puțin de 6,5 cm., într'un an, ba 50% au crescut „peste medie“.

Această nepotrivire în creștere a elevilor noștri cu legea generală a creșterii copiilor, stabilită de Dr. Paul Godin, cu care de altfel creșterea copiilor din județul Arad, de care ne-am ocupat altă dată¹⁾ consună, se atribuie faptului, că numărul elevilor noștri din cl. I. este prea mic, 13 copii precum și altor împrejurări sociale.

Ar fi de dorit, ca școlile de aplicație să aibă câte un învățător de fiecare clasă și în fiecare clasă să se primească 25 copii din toate clasele sociale. Având astfel un număr mai mare de copii, s'ar putea face observațiuni și experimente, a căror rezultate ar conta la fundamentarea pedagogiei românești.

Școala de aplicație, azi nu-și mai atinge scopul, dacă practica pedagogică se reduce la facerea câtorva lecțiuni. Școala de aplicație modernă trebuie să devină un laborator de cercetări psihologice și pedagogice și de aplicări de metode. Pentru a putea satisface acestor cerințe a vremurilor de azi, școala de aplicație trebuie pusă în condițiuni adecvate scopului. Să aibă material didactic modern, aparate pentru experimentări precum și bibliotecă bogată și aleasă pentru copii și corpul didactic.

Primul pas în această direcție s'a făcut prin art. 203 din legea învățământului primar.

Se va vedea dacă acei cari vor da regulament pentru aplicarea legii,

¹⁾ Vezi Școala Vremii Nr. 3—930, pag. 5.

au putut pătrunde în spiritul legii din 1932, de unde este adoptat acest articol.

Trecem acum la o altă operațiune ce o putem face asupra datelor rezultate din măsurările făcute asupra elevilor noștri din cl. I.

Vom raporta acum *creșterea*, din cursul primului an școlar, *la înălțimea taliei avute de acești copii la înscriere în cl. I, 1 Sept. 1933.*

Tabloul următor ne arată acest raport:

Cât au crescut copiii în cursul primului an de școală	La intrarea în cl. I, 1 Sept. 1933			
	N'au atins media *		Au trecut peste medie*	
	băieți	fete	băieți	fete
5,5 cm.	—	—	1	—
6 cm.	—	1	2	1
6,5 cm.	—	—	3	—
7 cm.	1	—	2	—
7,5 cm.	—	—	—	1
8 cm.	—	—	1	—

La intrarea în cl. I, 1 băiat și 1 fetuță n'au atins media creșterii vârstei lor, iar 9 băieți și 2 fetițe au fost mai înalți ca media creșterii vârstei lor.

Transformate datele de sus în % ne arată și mai lămurit raportul dintre talie la intrarea în cl. I. și creșterea anuală, reduse iarăși la „medie” „sub” „medie” și „peste” „medie.” așa :

Creșterea anuală	La intrarea în cl. I, 1 Sept. 1934			
	N'au atins media		Au trecut peste medie	
	băieți	fete	băieți	fete
sub medie	—	100%	33,33%	50%
medie	—	—	33,33%	—
peste medie	100%	—	33,33%	50%

* E vorba de media creșterii în talie a vârstei.

Întru'n singur caz — la înțrarea în cl. I. nu atinșese media vârștei sale, iar în cursul anului a crescut „pește medie” — constatăm că natura s'a grăbit în cursul anului școlar, să suplinească întârzierea din nainte de venirea copilului la școală.

În majoritatea cazurilor copiii, cari la înțrarea în cl. I. trecuseră pește media vârștei lor, în cursul anului încă au crescut „pește medie” sau „media” exact. În aceste cazuri natura și-a urmat calea sa în proporția în care a început.

Avem însă un număr respectabil de copii (33,33% băieți și 50% fete), cari la înțrare în școală erau mai înalți ca media vârștei lor, iar în cursul anului școlar au crescut sub media anuală, adecă mai puțin de 6,5 cm.

Rezultatele la cari ajunșerăm noi, din cauza numărului prea mic de copii — 13 copii pe cari i-am studiat, nu pot să ne dea rezultate, cari să tragă greu în cumpăna pedagogiei științifice românești. Dar dacă toți colegii, cari au cl. I. vor urmări acest fenomen, rezultatele tuturoră împreună ne vor da orientări mai sigure în această privișță, fiind ele în același timp și modeste contribuțiuni la pedagogia românească.

Dacă acest din urmă scop îl va realiza modesta noastră încercare, e tot ce am dorit.

T. Mariș

Modeste contribuțiuni pentru determinarea memoriei.

8. Observațiuni și concluziuni generale.

În numărul trecut al acestei reviste, am spus că toate experiențele pedologice săvârșite până acum, au numai titlul de încercări. Cu toate acestea, ele nu sunt cătuș de puțin lipsite de interes. O apreciere justă nu poate face decăt cel ce experimentează acest test. Din atitudinea și manifestatiunea subiecților de toate vârștele, experimentatorul va înțelege tot ceace va trebui să înțeleagă.

În articolul de față, cu care încheu modestele mele încercări pedologice, mă volu strădui să scot în evidență câteva observațiuni și concluziuni generale, cari nu se vor referi de cât la copiii unui sat de munte. Acești copii au vârșta între 8—14 ani și sunt divizați în șapte clase primare, cu caracter agricol.

Dela început trebuie să recunosc, că aceste concluziuni vor fi de puțin folos pedagogiei, fiindcă sunt desprinșe din experimentarea unui foarte mic număr de copii. Ar fi fost însă de mare folos pedagogiei naționale, dacă — presupunând prin absurd — s'ar fi făcut cu toți elevii români ai tuturor

școalelor din țară, precum și cu diferiți adulți, de diferite vârste și ranguri sociale.

1. Justificarea testului. Având dorința să calculez matematic rezultatul experiențelor mele, am compus tema din 10 numere, nume, forme, culori sunete și obiecte pipăite, pentru a corespunde celor zece unități cu care se poate nota.

Pedologia spune, că un test e bun când 75% din numărul subiecților au rezultat favorabil. Considerând cifra 5 granița între probele reușite și nereușite, observ că majoritatea probelor reușite din experiențele pe care le-am întreprins, depășesc procentul de 75%.

Calculat în procente, rezultatul tuturor experiențelor se prezintă astfel: 75% pentru memoria numelor (probele reușite a 8 exp., total vizual, total auditiv și total general); 87% pentru memoria formelor (probele reușite a trei experiențe și totalul lor); 92% pentru memoria numerelor (probele reușite a exp., total vizual, total auditiv și total general); 96% pentru memoria culorilor (probele reușite a trei experiențe și totalul lor) și memoria sunetelor (probele reușite a două experiențe și totalul lor); 98% pentru memoria tactilă (probele reușite a două experiențe și totalul lor) și memoria generală vizuală (numerelor, numelor, formelor și culorilor), memoria generală auditivă (numerelor, numelor și sunetelor). Pentru memoria generală procentul este de 100%.

Sub 75% probe reușite am patru experiențe cuprinse în memoria numerelor: exp. III. vizuală (15") 55%, exp. IV auditivă (15") 60%, exp. II auditivă (10") 72% și exp. V. vizuală (20") 73%.

Cu toate că probele reușite depășesc procentul de 75%, totuși tema nu este ușoară. Ne putem da seama de aceasta, dacă privim notele celui mai reușit tablou, care este tabloul memoriei generale cu 100% probe supra 5. Din 46 elevi experimentați, unul are memoria generală peste 9, zece peste 8, douăzeci peste 7, doisprezece peste 6 și trei peste 5.

Din rezultatul de mai sus se poate foarte ușor înțelege că toți elevii mei sunt normali: n'am nici supra-normali (mem. gen. 10) nici sub-normali (mem. gen. sub 5).

Dacă testul ar fi fost ușor, experiențele mi-ar fi scos majoritatea supra-dotăți; iar dacă testul ar fi fost greu, aș fi constatat, că majoritatea elevilor mei sunt imbecili.

Sunt pe deplin convins, că testul astfel conceput (cu 10 cifre, etc.) dă cele mai bune rezultate. Mă închin însă în fața dovezilor care ar dovedea contrarul.

b) Testul meu mai are și alte calități în afară de cele enumerate. Respectă funcțiunile generale ale memoriei: fixare, păstrare și reproducere.

Despre aceasta m'am convins experimentând. Elevii întâiu au trebuit să fixeze punctele temei, cu cele trei simțuri: văz (pentru memoria vizuală), auz (pentru memoria auditivă) și pipăit (pentru memoria tactilă) apoi au păstrat în minte cele fixate și după aceea au reprodus cele păstrate.

c) Atenția elevilor încă a conlucrat în aceste experiențe. Pentru ca să fixeze bine tema, elevul a trebuit să fie foarte atent. De asemenea a mai conlucrat și gândirea. Ducă pentru unii copii au fost suficiente că eva secunde ca să reproducă punctele fixate și păstrate din temă, alții s'au gândit și 26 ca să reproducă aceeaș temă. În acest timp ei au făcut diferite corecturi... Aici se vede marele avantaj al reproducerii benevole.

d) Prin aplicarea acestor teste au ieșit în evidență unii elevi, pe cari altfel nu i-aș fi putut înțelege. Printre acești elevi este o fetiță de clasa II, de 11 ani, timidă și leneșă în ultimul grad. Două clase le-a făcut în patru ani. Ar fi enervat și pe cel mai răbdător învățător, întrucât scotea din gură cuvinte abia perceptibile. Părinții mi-au spus, că acasă face șgomot asurzitor. Am constatat și eu că în recreație limba îi este foarte slobodă.

La experiență am observat că eleva e mai voioasă, mai bine dispusă. Calculând rezultatul experiențelor, am văzut cu surprindere că a obținut note destul de bune; memoria numerelor: 6,03, memoria numelor: 5,47 (citra slab), memoria formelor: 8,20, memoria culorilor: 9,30 și memoria sunetelor: 7,26. Întrucât a lipsit dela experiențele făcute pentru determinarea memoriei tactile, nu i-am calculat memoria generală.

Observând acest rezultat, am tratat-o cu multă bunăvoință, reușind astfel s'o promovez în clasa III printre elevii mediocrii.

Alți elevi, pe care-i socoteam eminenti după felul cum dădeau răspunsuri, au obținut medii nu prea strălucite la experiențe. Observându-i mai de aproape, m'am convins, că acei elevi nu sunt destul de capacitați, însă au o voință de fier. Datorită voinței și nu inteligenței dețin locul de frunte în clasă.

Ceeace mă mai face să cred în testul întrebunțat, este și faptul că aproape la toate experiențele, ultimii sunt clasați trei elevi din cl. I, cari sunt recunoscuți de toți elevii școlii ca cel mai înalț din punct de vedere mintal.

e) După cum am spus și în partea finală a articolului introductiv, testul întrebunțat de mine pentru determinarea tuturor memoriilor parțiale, urmărește determinarea forței în sine și nu cultura, care este bagajul cunoștințelor câștigate în special cu ajutorul acestei facultăți intelectuale. Este valabil dela copilul de 8 ani până la moșneagul încărunțit și dela analfabet (doar pentru determinarea memoriei numerelor și numelor se cer foarte sumare cunoștințe, pe cari le posedă mulți dintre cei ce sunt recunoscuți ca analfabeți) până la cel mai înalt demnitar al statului.

2. Notarea. — Calcularea matematică a rezultatului tuturor experiențelor s'a făcut după cele 10 observațiuni publicate în Nr. 4 al acestei reviste, din Aprilie 1934, cari sunt scoase din peste 500 de reproduceri și sunt media celor trei funcțiuni generale ale memoriei: fixare, păstrare și reproducere.

Este adevărat că aceste observațiuni nu au la bază aproape niciun argument de ordin matematic. Totuș rezultatul obținut cu ajutorul lor este uniform, întrucât reproducerile tuturor experiențelor sunt calculate după aceleași observațiuni. Acest rezultat nu este nici departe de adevăr, fiindcă s'ar ajunge la celeaș concluziuni, dacă s'ar confrunta tema cu reproducerea, fără pretențiunile de exactitate.

3. Numărul elevilor experimentați după clasă și vârstă. — O mare dificultate întâmpinată cu ocazia experiențelor făcute, este lipsa de frecvență regulată a copiilor: din 65, cu câți am început experiențele, abia 46 au frecventat regulat. Și dintre aceștia mulți au lipsit la diferite experiențe, așa c'am fost silit să-i experimentez în altă zi numai pe ei. În acest caz a trebuit să schimb și tema, pentru a fi sigur că elevul nu se folosește de-o eventuală conversație cu colegii săi, asupra temelor date.

Diferența de 19 reprezintă numărul copiilor cari au absentat motivat sau nemotivat dela cursuri, deci și dela una sau mai multe experiențe. Întrucât n'au mai venit la școală ca să completez experiențele la care au lipsit, n'am putut să-i înregistrez în tabloul memoriei generale.

a) După clasă. — Clasa I-a, b. 8, f. 7 (prezenți la prima experiență b. 8, f. 8); cls. II: b. 5, f. 5 (e p. 1, b. 6, f. 8); cls. III: b. 2, f. 4 (exp. 1. b. 3, f. 6); cls. IV: b. 2, f. 3 (exp. 1. b. 5, f. 6); cls. V: b. 3 (exp. 1. b. 3, f. 2); cls. VI: b. 5 (exp. 1: b. 5, f. 3); cls. VII: b. 2 (exp. 1. b. 2). Total: b. 27, f. 19. Total general: 46.

b) După vârstă. — 8 ani: b. 5, f. 5 (exp. 1: b. 5, f. 5); 9 ani: b. 7, f. 5 (exp. 1: b. 7, f. 6); 10 ani: b. 1, f. 4 (exp. 1: b. 2, f. 4); 11 ani: b. 3, f. 5 (exp. 1: b. 6, f. 8); 12 ani: b. 4 (exp. 1: b. 5, f. 4); 13 ani: b. 4 (exp. 1: b. 4); 14 ani: b. 3 (exp. 1: b. 3, f. 6); Total: b. 27, f. 19. Total general 46 elevi.

Cei 19 elevi cari au întrerupt experiențele, repartizați după sex, sunt: 5 băieți și 14 fete.

Lipsa celor 5 elevi, cari sunt trecuți de 10 ani, este justificată: unul a fost bolnav, iar ceilalți 4 au ajutat pe părinți la lucrările câmpului, fiind singarele lor ajutoare, dar mai ales au fost întrebuințați primăvara la pășcutul vitelor cornute, întrucât comuna n'a avut păstor.

Lipsa fetelor nu găsește aceeaș justificare.

Cu excepția unei singure eleve de 9 ani care s'a transferat în cursul

anului la o altă școală din județ, totalul de 13 fete cari au lipsit dela experiențe; deci și dela cursuri, au fost înscrise în diferite clase superioare clasei III. și au trecut de 11 ani. Când au ajuns la această vârstă, părinții, (dar mai ales mamele) cari cred că instruirea fetei în școală este de prisos, își rețin odraslele acasă, sub pretext că le inițiază în treburile gospodărești.

În realitate le-au inițiat la joc (horă), care pe atunci se ținea în localul cârciumii din sat, unde oameni (și femei) turmentați de băutura vorbesc multe vorbe murdare, pe cerii copiii n'ar trebui să le asculte.

Constatând aceasta am reacționat energic, însă glasul meu a răsunat în pustiu, fiindcă organele administrative n'au vrut să rupă firul tradiției.

A doua zi cum o să-și mai ia traista eu cărți la gât și să vină la școală copila jucăușă? S'o vadă feciorul care-a jucat-o în ajun și să-i spună că-i fată mică?!

Ce credeți că se întâmplă cu aceste copile cari n'au absolvit cursul primar și n'au împlinit vârsta de 15 (unele 14) ani, după ce frecventează jocul în câteva Dumineci și sărbători?

Unele fug seara dela joc cu flăcăii din sat sau de prin satele din jur. După ce trăesc cu ei în concubinaj câteva săptămâni, sunt trimise acasă la părinți sub diferite motive, nu s'au ajuns cu zestrea, nu sunt destul de harnice, etc.

Unii părinți suferă aceasta rușine în tăcere. Alții reacționează energic atunci când li se „foră” fata. Cer și ajutorul jandarmilor însă aceste organe polițienești nu le pot fi de niciun folos, sub motiv că legea nu le îngăduie să se amestece în „chestii de amor.”

Alte fete sunt ceva mai prudente. Aranjează lucrurile în așa fel ca feciorii să le ceară dela părinți, cari consimt cu multă ușurință ca odraslele lor să trăiască în concubinaj cu diferiți flăcăi, sperând că tinerii se vor cununa după câțva timp de viețuire în comun.

Aceste căsătorii de probă sunt foarte dăunătoare vieții sociale, fiindcă sunt rari cazurile, când tinerii se cunună. De obicei se despart după câțva timp de viețuire în comun, pentru ca tragedia să se continue la infinit.

Vina acestor stări deplorabile nu se datorește școlii, ci părinților cari ignorează școala și nu știu să-și crească bine copiii.

Nu neg adevărul că sunt și părinți cari prețuiesc mai presus de orice educația copiilor. Dar sunt foarte puțini. Și pentru că sunt puțini, cinste se cuvine lor! 4. Tipurile elevilor, după clasă și vârstă. a) După clasă. Tip factii (cel care preferă simțul pipăitului) Cls. I. a; b. 8, f. 7; Cls. II. b. 5. f. 5; Cls. III. b. 2, f. 2; Cls. IV; b. 2, f. 3; Cls. V; b. 3; Cls. VI; b. 3; Cls. VII; b. 2. Total: b. 25; f. 17. Total general: 42 elevi.

Tip vizual (cel care preferă văzul) Cls. III: f. 2; Cls. VI: b. 2 Total gen. 4 elevi.

Tip auditiv (cel care preferă auzul) niciun elev.

b) După vârstă. Tip tactil 8 ani: b. 5, f. 5; 9 ani: b. 7, f. 5; 10 ani: b. 1, f. 2, 11 ani: b. 3, f. 5; 12 ani: b. 3; 13 ani: b. 4; 14 ani: b. 2; Total b. 25, f. 17. Total general 42 elevi.

Tip vizual. 10 ani: f. 2; 12 ani: b. 1; 14 ani b. 1. Total: b. 2, f. 2. Total general 4 elevi.

Tip auditiv, niciun elev.

Din relatările de mai sus se vede, că aproape toți elevii mei preferă pipăitul. Cel mai fericit metod pe care ar fi trebuit să-l întrebunțez în predarea lecțiilor, ar fi fost metoda după care elevii să învețe lucrând.

Cum metoda actuală a învățământului primar folosește mai mult văzul și auzul, vom reda mai jos un tablou cu elevii de tip vizual și auditiv, pe clase și vârste, după ce exclud mai întâi u memoria tactilă.

La întocmirea acestui tablou mă determină și faptul că cele două simțuri menționate mai sus au fost folosite la mai multe experiențe (văzul: memoria numerelor, numelor, formelor și culorilor; auzul: memoria numerelor, numelor și sunetelor) pe când pipăitul nu a fost întrebunțat, decât la o singură experiență: memoria tactilă.

a) După clasă. Tip vizual: Cls. I: b. 4, f. 6; Cls. II: b. 3, f. 2; Cls. III: b. 2, f. 4; Cls. IV: b. 2, f. 3; Cls. V: b. 3; Cls. VI: b. 3 Total: b. 17 f. 15. Tot. gen. 32 elevi.

Tip auditiv Cls. I: b. 4, f. 1; Cls. II: b. 2, f. 3; Cls. VI: b. 2; Cls. VII: b. 2. Total: b. 10, f. 4. Tot. gen. 14 elevi.

b) După vârstă, Tip vizual, 2 ani: b. 2, f. 5; 6 ani: b. 4, f. 2; 10 ani: b. 1, f. 4; 11 ani: b. 3, f. 4; 12 ani: b. 2; 13 ani: b. 3; 14 ani: b. 2. Total: b. 17, f. 15, Tot. gen. 32 elevi.

Tip auditiv. 8 ani: b. 3; 9 ani: b. 3, f. 3; 11 ani: f. 1; 12 ani: b. 2; 13 ani: b. 1; 14 ani: b. 1. Total: b. 10, f. 4 Total general 14 elevi.

Din acest tablou se vede, că numărul elevilor de tip vizual este aproape de 3 ori mai mare decât a celor de tip auditiv.

Determinarea diferitelor tipuri de elevi este foarte necesară pentru individualizarea învățământului.

5. Modeste contribuțiuni pentru individualizarea învățământului primar. Sigur că cel mai perfect metod de învățământ este acela care respectă individualitatea copilului, ținând seama de diferitele tipuri de elevi.

Fără a avea pretenția că schitez un metod nou, vom încerca să dau câteva exemple de acomodarea învățământului după cele două simțuri principale: văzul și auzul (renunț la cel mai preferat simț: pipăitul, întru-

cât ar urma să răstorn toate principiile metodologice de azi, ori, în pedagogie totul evoluează ci nu revoluționează) cari sunt foarte mult folosite de elevi în școală.

a) **Matematică.** Rezolv. exerciții și probleme cu elevii unei clase oarecare.

Am pe catedră un tablou cu elevii de tip vizual și auditiv, care tablou este dedus din tabloul general al memoriei numerelor.

În paragrafele anterioare am determinat diferitele tipuri de elevi, după memoria generală vizuală, auditivă și tactilă. Din lipsă de spațiu nu pot întocmi tablourile pentru fiecare experiență sau memorie parțială. Totuș tin să accentuez, că unii elevi au preferat acelaș simț cu ocazia tuturor experiențelor pentru determinarea memoriilor parțiale, pe când alții nu. Cititorul se poate convinge de aceasta aruncând o privire asupra tuturor tablourilor generale ale memoriilor parțiale.

I. **Tip vizual.** Elevii de tip vizual vor fi puși, individual, să citească odată sau de mai multe ori exercițiul sau problema din carte, de pe caet sau de vre-o hârtie, când sunt formulate de învățator. Se va da libertate elevului să memorigeze cât vrea datele. Propunătorul va nota timpul întrebunțat nentru memorare cât și eventualele greșeli de reproducere. După ce face analiza logică și matematică, va trece la deslegare, întrebunțând întâiu calcul oral și apoi scris. Cu aceasta ocazie, propunătorul, care în cazul de față e și experimentator, va nota în fișa individuală a elevului eventuale observațiuni asupra judecății.

II. **Tip auditiv.** Elevilor de tip auditiv li se va dicta odată sau de mai multe ori exercițiul sau problema (cum se obișnuște azi pentru toți elevii) de propunător sau mai bine de un elev de tip vizual.

În ambele cazuri elevul nu va mai scrie datele problemei pe tablă. Pentru ca efortul copilului să nu fie prea mare, autorii de manuale didactice nu trebuie să introducă date prea abundente în cuprinsul exercițiilor și problemelor.

În cursul deslegării temelor, învățatorul să ștergă cu intenție anumite rezultate (elevii să creadă însă că din greșală s'au șters) și să ceară copiilor să reconstitue aceste numere, fără a mai face calcule. În felul acesta (ca și în alte numeroase feluri) face educația memoriei numerelor, întrucât deprinde pe elevi să țioă minte numerele; iar prin diferite calcule orale și scrise (trebuiește eliminat urăul ob celu de a se scrie „la mână” zecile cari se adaugă la calculele următoare) se face educația judecății.

În școala primară (ca și în celelalte școli) aritmetica are două scopuri: *material*, să dea copilului diferite cunoștințe necesare în viață și *formal*, să desvolte judecata și memoria numerelor. Acest din urmă scop

este mai însemnat, întrucât are în vedere educația a două facultăți intelectuale.

Manualele didactice trebuiesc concepute în vederea satisfacerii acestor două scopuri.

Învățătorul care va adopta procedeul expus mai sus în tratarea lecțiilor de matematică, va ajunge să cunoască foarte bine memoria numerelor și judecata elevilor săi. Cunoșcând bine aceste două facultăți intelectuale, el va da exerciții și probleme mai ușoare copiilor cari au judecata și memoria numerelor slabe și mai grele celor cari au aceste două facultăți mai dezvoltate. Săvârșește o crimă învățătorul care torturează pe anumiți elevi cari nu pricep diferite chestiuni matematice, pe cări alți colegi de-ai lor le pătrund repede. Însăși organele oficiale comit o mare greșală pedagogică pretinzând să rămână repetenți elevii cari întrunesc media sub 5 la vre-o grupă. Cum aritmetica formează o singură grupă, urmează ca toți acei cari nu pot asimila materia prevăzută în acest obiect de învățământ să rămână repetenți, deși poate au note bune la celelalte materii. Un singur lucru spunem celor ce săvârșesc acest delict pedagogic: copilul se naște cu predispozițiuni spre matematică, după cum poetul se naște cu predispozițiuni spre poezie. Deci, nu toți copiii pot pătrunde acest obiect în aceeaș măsură.

b) Cetrișea. Vrând să individualizăm acest obiect, procedăm astfel, după ce s'a întocmit un tablou cu elevii de tip vizual și auditiv, care tablou este dedus din tabloul general al memoriei numelor, împart copiii în două grupe: tip vizual și auditiv.

Elevii de tip vizual vor citi, după propunător, lecțiile, fie că sunt narrative, fie că sunt descriptive. După aceea vor face reproducerea prin întrebări și apoi liber a celor fixate și păstrate cu ajutorul simțului preferat: văzul. Pe urmă se scot idelle principale, se scoate învățătura morală și apoi se face aplicarea.

În acest timp elevii de tip auditiv vor urmări lecția predată colegilor, însă ei nu vor fi examinați.

În aceeaș oră sau în ora viitoare, propunătorul va preda lecția următoare elevilor de tip auditiv, iar cei de tip vizual vor urmări numai.

Lecția va fi povestită de învățător cât mai clar și cât mai aproape de text. Apoi se va face reproducerea prin întrebări și în mod liber, se vor scoate idelle principale și învățătura morală. După aceea se face aplicarea. Copiii citesc lecția. Dacă elevii sunt într-o clasă inferioară clasei a IV, citește întâiu învățătorul ca model.

Ideal ar fi ca elevii să fie împărțiți în două sau mai multe diviziuni, după simțul preferat. În acest caz, pentru fiecare diviziune se vor introduce

metode deosebite. Dar acest vis este greu de înlăptuit la noi, atâta timp cât mulți învățători au de instruit singuri șapte clase, cu circa 100 elevi.

În timpul predării lecțiilor, propunătorul va nota în fișa individuală a fiecărui elev diferite observațiuni.

Notarea. Se va pleca dela aplicarea lecției de celtire. Elevii citesc lecția în întregime. Învățătorul însemnează timpul în care s'a citit lecția de fiecare elev, precum și eventualele greșeli de pronunțare și intonație. Cu ocazia predării fiecărei lecții, va face un tablou de clasificare. Ar fi de dorit să se facă două tablouri: unul când se predă lecția nouă și altul când se ascultă lecția veche. Diferența ne arată progresul sau regresul copilului la acest obiect, precum și munca (deci voința) depusă pentru pregătirea lecției.

După timpul în care s'a citit lecția și după numărul greșelilor de pronunție sau intonație, se poate aprecia nota elevului. La sfârșitul trimestrului se face totalizarea notelor obținute, se calculează media, excluzându-se zecimalele și se trece în catalog.

Procedând astfel, elevii se vor strădui din răspuț să citească repede și corect; iar notarea va fi cât mai adevărată și cât mai obiectivă. Totodată se face și educația estetică, deprinzându-se copiii să citească frumos.

Deasemenea elevii vor fi obișnuți din școală să citească diferite manuscrise, fiindcă în viață le va fi de mare folos această obișnuință. Cu această ocazie încă se vor întocmi tablouri și se va nota.

Elevii cari citesc încet și cu multe greșeli, vor fi puși la început să citească texte sau părți din lecții mai ușoare, adică bucăți în cari cuvintele să fie formate din mai puține litere. Pe urmă, încetul cu încetul vor fi deprinși să citească și bucăți mai grele.

Educație morală. Învățătorul va sfătui pe copii să respecte învățăturile extrase din diferitele lecții nu numai când sunt școlari, ci și după ce vor părăsi băncile școlii.

În fișa individuală va nota respectarea sau abaterea dela aceste învățături, de obicei morale. La sfârșitul trimestrului le va totaliza și pe baza lor va pune notele la purtare. În felul acesta copilul va fi deprins să pună în practică diferitele învățături extrase din cărți. Și pentru ca învățăturile căpătate să fie bune, trebuie să nu-i lăsam să citească cărți imorale.

Educația atenției. În timp ce se predau lecții noi cu celelalte clase, ca ocupație indirectă, învățătorul poate da următoarea temă: elevii vor număra subliniind cu creionul, toate literile a, ă, â, spre exemplu, din lecția de celtire ce s'a predat în ora precedentă.

În felul acesta se determină atenția copiilor: elevii atenți vor număra exact, pe când cei neatenți vor face multe greșeli la numărare.

Repetându-se aceste teme, cari din ce în ce vor fi mai grele, se face educația atenției.

Intrucât orice orar trebuie să cuprindă o legătură strânsă între materiile firești ca după citire să urmeze: compunerea, gramatica, calligrafia, desenul și lucrul manual.

c) *Compunerea și gramatica.* Sunt de părere că manualele de compunere și gramatică să nu existe în învățământul primar.

Unele bucăți de citire trebuiesc compuse în așa fel, ca din ele să se deducă regulile de gramatică și compunere, pe cari trebuie să le cunoască ori cine voește să vorbească corect limba românească. O parte din cuvintele textului cari trebuiesc scoase în relief, să fie tipărite mai pronunțat. Restul va fi tipărit uniform. Ca aplicare, copilul va fi îndrumat să descopere din restul textului subiectul tratat.

Trebuie dată mare importanță analizei ortografice, etimologice și sintactice, nu numai în cursul complementar, ci și în cel elementar, deși nu prevede programa.

Bucățile astfel compuse ca să slujească de temă pentru reguli de compunere și gramatică, trebuiesc alcătuite în așa fel ca să fie scurte, cu interesant cuprins și limpezi din punct de vedere stilistic.

Aplicarea lecțiilor de citire va fi tema cea mai obișnuită pentru compunere. Trebuiesc făcute cât mai dese dictări (pentru a se deprinde bine ortografia), copieri și rezumate. Apoi se va trece la compunerile libere, al căror subiect va fi luat în legătură cu lecțiile de citire sau cu anumite cuvinte din aceste bucăți.

Elevii vor fi deprinși de mici să facă compuneri libere însoțite de desen.

La aceste obiecte respectăm individualitatea copiilor dând teme mai ușoare elevilor mai puțin dotați, pe care-i cunoaștem în urma diferitelor probe. Încet, încet vor fi deprinși și ei să rezolve teme mai grele,

d) *Calligrafia.* — Combat caetele de calligrafie cari au diferite linii oblice, fiindcă modelele nu vor fi respectate niciodată. Sunt și împotriva maximele și proverbele cari sunt date ca model. Aceste maxime și proverbe trebuiesc scoase din lecția de citire care s'a predat în ora precedentă.

Scopul calligrafiei este de a deprinde pe copil să scrie frumos. Învățătorul să nu neglijeze acest scop și nici poziția copilului la scris, fiindcă astfel îi va neglija educația estetică și fizică.

e) *Desenul.* Obiectele de desenat trebuiesc scoase din textul lecției de citire. Aceste obiecte trebuiesc aduse în clasă, dacă e posibil, și desenate după natură, în mai multe poziții.

Nu este lipsit de interes nici desenul după modele. Modelele trebuiesc luate din lecția de citire sau, dacă lipsesc, din mediul în care tră-

este copilul. Să deseneze întâiu învățătorul la tablă și apoi elevii pe caete. Cum nu toți suntem înzestrați cu acest dar, e bine ca autorul manualului să redea jos, sau într'un fel de ramă împrejurul bucății de citire cât mai exact, dacă e posibil și colorat, diferite modele coprinse în text, pe cari elevii le vor desena pe caetele lor de desen. Inșă importanța cea mai mare trebuie dată desenelor din imaginație. Orice bucată de citire va fi împărțită în mai multe scene, cari vor fi desenate de copii, începând încă cu clasa I. Cu cât elevul înaintează cu clasa și vârsta, se va insista ca desenele să aibă proporțiile și contururile cât mai aproape de adevăr.

Se va insista ca elevii începând cu clasa I-a, să deseneze diferite scene produse de imaginația lor. Este mult mai bine dacă sunt deprinși să însoțească desenerile cu o compoziție explicativă.

f) *Lucrul manual.* Tot din grupa citirii ar trebui să facă parte și lucrul manual.

Obiectele de lucrat ar fi de dorit să fie scoase tot din lecția de citire. Să se lucreze din lut, plastilină, lemn, pae, pânuri, hârtie colorată, etc. numai după ce mai întâiu s'au desenat.

Învățătorul va nota în fișa individuală toate observațiile culese în timpul lucrului.

Ateliere cât mai bogate sunt strict necesare.

Individualizarea acestui obiect de învățământ se face dând toată libertatea elevilor să-și aleagă ramura spre care se simt mai apti.

g) Se vor preda tot ca citirea, adăugându-se doar anumite procedee speciale, următoarele obiecte: 1. Religia. Se va face și educația religioasă 2. Istoria. Cu ocazia predării istoriei și geografiei, se va face educația patriotică a copiilor. 3. Cultura socială și învățământul civic. Se va face educația civică și socială. 4. Higiena. Cu ocazia predării higienii și gimnastice, se va face educația fizică a copiilor.

h) Geografia, științele naturale și intuiția se vor învăța lucrând.

Încă din clasa II. copilul va fi obligat să schițeze ceea ce învață la geografie, fiindcă numai astfel cunoștințele i se vor întipări clar în minte. Mai târziu va fi deprins să modeleze din lut sau gips, făcând astfel legătura între geografie, desen și lucru manual.

Numai acele lecții de științe naturale să se predea teoretic, cari sunt imposibile sau prea grele de a se pune în practică. Este condamnată însă a se preda teoretic lecțiile ce se pot pune în practică.

Toți elevii sunt datori să-și aducă contribuția lor la aceste experiențe. Inșăși părinții se cavine să conlucreze în armonie cu învățătorul și copiii la experimentarea acestor probe.

Pe cât este posibil, tot materialul de intuiție e bine să se instruiască

în natură. Ce nu se poate întui în natură, să se întuiască după tablouri.

E de dorit ca învățătorul să nu vorbească mult la predarea acestui obiect. Cu tact va deprinde copiii să întuiască singuri, cultivându-le astfel observarea.

După notările din fișa individuală va întocmi un tablou, de clasificarea elevilor la acest obiect de învățământ.

În lecțiile următoare va întui începând cu cel mai slab elev. Se va urca pe scara clasificății în sus, până la cel mai bun elev.

E de dorit să întocmească un astfel de tablou cu ocazia fiecărei lecții, pentru a vedea dacă elevii se perindă în fruntea tabloului or numai unul sau mai mulți dețin întâietatea.

Un astfel de tablou e necesar pentru toate obiectele de învățământ, fiindcă numai astfel se va putea face o adevărată apreciere și selecțiune a copiilor.

1) *Educația fizică.* Din cauză aglomerației de materie în programa analitică, educația fizică este neglijată. Mai ales acolo unde învățătorul are de instruit șapte clase, această însemnată ramură de educație se face numai în timpul recreației.

Educația fizică se va începe cu diferite măsurători corporale. Se vor face diferite exerciții pentru întărirea mușchilor. Locul de frunte însă trebuie să-l dețină jocurile. Aceste jocuri trebuiesc compuse în așa fel, ca să desvolte nu numai fizicul, ci și intelectul. Într'un cuvânt, trebuiesc crelate jocuri în cari copilul să-și oglindească întreaga sa structură psiho-fizică.

Educația fizică e bine să fie însoțită întotdeauna de cânt.

Știu că d. Iosif Gabrea, cunoscutul pedagog român, a alcătuit un manual intitulat: *Individualizarea învățământului*. Întrucât până în momentul când scriu aceste rânduri n'am citit lucrarea d-lui Gabrea (și nici alta similară), nu pot să știu cum rezolvă dsa această problemă pedagogică. După citirea acestei prețioase lucrări, voi reveni asupra problemei de mai sus — cu învoirea redacției revistei Școala Vremii — dacă va fi cazul. Până atunci țin să spun că din experimentarea neînsemnatului număr de 46 elevi, nu se pot scoate principii noi de învățământ.

Problema individualizării învățământului primar nu este rezolvită complet, dacă autorul nu studiază mai întâiu tot ce s'a încercat în această direcție la noi și aiurea și nu experimentează o pluritate de metode pedagogice, cu diferiți elevi, din toate regiunile geografice și politice ale României.

6. Comparând memoria vizuală, auditivă și tactilă cu timpul întrebuințat pentru obținerea acestor memorii, am constatat că 35 elevi au fo-

los't un timp mai mic pentru memoria simțului preferat și 11 au folosit un timp mai mare.

Comparând numai memoria vizuală cu cea auditivă (excluzând pe cea tactilă) lucrurile se prezintă invers: 34 elevi au întrebunțat un timp mai mare pentru memoria timpului preferat și 12 au folosit un timp mai mic.

Făcând media celor două comparații de mai sus, constat: pentru 50% (23 elevi) timpul întrebunțat pentru reproducere este direct proporțional cu simțul preferat, iar pentru ceilalți 23 elevi (50%) timpul folosit pentru reproducere este invers proporțional cu simțul preferat.

Din această observație deduc că nu există niciun raport între timpul întrebunțat pentru reproducere și simțul preferat de elev.

7. Dacă repartizăm memoria generală după vârstă, avem: media 5—6: 3 elevi de 9 ani; media 6—7: 6 elevi de 8 ani, 3 de 9 ani și 3 de 11 ani; media 7—8: 3 elevi de 8 ani, 3 de 9 ani, 3 de 10 ani, 4 de 11 ani, 2 de 12 ani, 2 de 13 ani și 2 de 14 ani; medie 8—9: 1 elev de 8 ani, 3 de 9 ani, 1 de 10 ani și 1 de 11 ani; media 9—10: 1 elev de 12 ani.

Din acest tablu deduc că vârsta nu hotărăște gradul de memorie. Nu neg însă adevărul că elevii tineri au o memorie mecanică pe când cei mai în vârstă și mai ales adulții, au o memorie judicioasă.

8. Repartizând acum memoria generală după clasă, avem: media 5—6: 3 elevi din cls. I-a; media 6—7: 6 elevi cls. I-a, 4 cls. II, 1 cls. III și 1 elev cls. IV; media 7—8: 4 elevi cls. I, 4 cls. II, 4 cls. III, 3 cls. IV, 2 cls. V și 3 elevi cls. VI; media 8—9: 2 elevi cls. I 2 cls. II, 1 cls. III, 1 cls. IV, 1 cls. V, 2 cls. VI și 1 elev cls. VII; media 9—10: 1 elev cls. VII.

Intrucât elevii din clasele superioare au memoria generală mai mare, conclud că o facultate intelectuală se perfecționează prin exercițiu, adică prin cultură.

9. Dacă sistematizăm cele două tablouri precedente după sex, avem: a) după vârstă: media 5—6: b. 3; media 6—7: b. 5, f. 1 de 8 ani; b. 1, f. 2 de 9 ani; b. 1, f. 2 de 11 ani; media 7—8: f. 3 de 8 ani; b. 2, f. 1, de 9 ani; b. 1, f. 3, de 10 ani; b. 2, f. 2 de 11 ani; b. 2 de 12 ani; b. 2, de 13 ani; b. 2, de 14 ani; media 8—9: f. 1, de 8 ani; b. 1, f. 2, de 9 ani; f. 1, de 10 ani; f. 1, de 11 ani; media 9—10: b. 1, de 12 ani.

b) După clasă. Media 5—6: 3 elevi cls. I-a; media 6—7: b. 5, f. 1, cls. I; b. 1, f. 3, cls. II; f. 1, cls. III; b. 1, cls. IV; media 7—8: f. 4, cls. I-a; b. 3, f. 1, cls. II; b. 2, f. 2, cls. III; b. 1, f. 2, cls. IV; b. 2, clasa V; b. 3, cls. VI; media 8—9: f. 2, cls. I-a; b. 1, f. 1, cls. II; f. 1 cls. III; f. 1, cls. IV; b. 1, cls. V; b. 2, cls. VI și b. 1, cls. VII; media 9—10: b. 1, cls. VII.

Totalizând tablourile a și b, avem: media 5—6: b. 3; media 6—7: b. 7, f. 5; media 7—8: b. 11, f. 9; media 8—9: b. 5, f. 5; și media 9—10: b. 1. Total general: b. 27, f. 17.

Privind cu atenție aceste tablouri, vedem că numărul elevilor experimentați (băieți și fete) reprezintă o linie curbă, al cărei punct culminant este media cuprinsă între 7—8. Mai observăm că băieții dețin recordul: au media cea mai mică cât și cea mai mare.

10. Dintre toți elevii anchetați în anii trecuți, nu am la dispoziție decât răspunsurile a 19 elevi, din 46 câți au fost experimentați.

Deși n'am determinat inteligența lor, ci numai memoria generală prin cele 6 memorii parțiale, totuș cred că se cuvine să pun în contact răspunsurile date pe calea anchetei cu rezultatul experiențelor.

Repartizarea celor 19 elevi anchetați, după profesioni și sex:

- a) *Doctoriță*: 1 f., cls. IV, de 11 ani. Memoria: viz. 7,38, aud. 6,04, tact. 8,40, gen. 7,27.
- b) *Invățători*: 1 b., cls. VII, de 13 ani. Memoria: viz. 8,23, aud. 9,08, tact. 9,10, gen. 8,80.
1 f., cls. III, de 10 ani. Memoria: viz. 8,60, aud. 7,96, tact. 7,90, gen. 8,15
Obs. Ambii ar fi la locul lor în această profesiune.
- c) *Poștărițe*: 1 f., cls. IV, de 11 ani. Memoria: viz. 8,26, aud. 6,95, tact. 8,70, gen. 7,97.
1 f., cls. III, de 10 ani. Memoria: viz. 7,34, aud. 6,32, tact. 7,80, gen. 7,15.
Obs. Ambele sunt de tip tacitil. Ca poștărițe (fiind și telefoniste) ar trebui să cred — să fie de tip auditiv.
- d) *Plugari*: 1 b., cls. VI, de 12 ani. Memoria: viz. 6,76, aud. 7,13, tact. 8,20, gen. 7,69.
1 f., cls. IV, de 11 ani. Memoria: viz. 8,76, aud. 7,27, tact. 9,30, gen. 8,44.
1 f., cls. III, de 11 ani. Memoria: viz. 6,27, aud. 6,09, tact. 7,25, gen. 6,87.
1 f., cls. III, de 10 ani. Memoria: viz. 8,34, aud. 7,43, tact. 7,90, gen. 7,89.
- e) *Șoferi*: 1 b., cls. VI, de 14 ani. Memoria: viz. 7,90, aud. 7,59, tact. 8,20, gen. 7,89.
1 b., cls. IV, de 13 ani. Memoria: viz. 7,69, aud. 6,94, tact. 7,85, gen. 7,49.
1 b., cls. IV, de 11 ani. Memoria: viz. 6,25, aud. 5,83, tact. 8,45, gen. 6,84.
- f) *Librari*: 1 b., cls. VI, de 14 ani. Memoria: viz. 6,37, aud. 8,69, tact. 9,80, gen. 8,28.
- g) *Fierari*: 1 b., cls. VI, de 12 ani. Memoria: viz. 9,20, aud. 8,54, tact. 9,05, gen. 8,93.
- h) *Tâmplari*: 1 b., cls. VII, de 12 ani. Memoria: viz. 8,93, aud. 9,28, tact. 10, gen. 9,40.
1 b., cls. V, de 12 ani. Memoria: viz. 6,88, aud. 6,67, tact. 8,60, gen. 7,38
1 b., cls. V, de 17 ani. Memoria: viz. 8,10, aud. 7,85, tact. 8,45, gen. 8,13.
1 b., cls. III, de 11 ani. Memoria: viz. 7,44, aud. 6,42, tact. 9,55, gen. 7,80.
1 b., cls. III, de 11 ani. Memoria: viz. 7,02, aud. 6,80, tact. 8,91, gen. 7,59.

Am redat în acest tablou memoria după simț, pentru ca cititorul să vadă dacă simțul preferat de copii corespunde sau nu profesiei râvnite iar memoria generală am redat-o (ar fi trebuit inteligența) pentru ca să se vadă dacă elevul este sau nu capacitat pentru profesia aleasă.

Din tabloul de mai sus cât și din observațiile mele personale asupra tuturor elevilor experimentați, deduc următoarele concluzii:

11. Corelație între memoria numerelor și judecată. Deși n'am determinat cea de a doua facultate intelectuală, totuș afirm că există o strânsă legătură între memoria numerelor și judecată. Afirmățiunea mea se bazează pe faptul, că aproape toți elevii cari au obținut o bună medie a memoriei numerelor, rezolvă cu ușurință exerciții și probleme, ceea ce ne dovedește că au judecata dezvoltată.

12. Raport direct între memoria numelor și citire. Majoritatea elevilor cari au obținut medie mai mare la memoria numelor, citesc bine, atât ca pronunție cât și ca intonație.

13. Elevii cari au o bună memorie vizuală și în special, o bună memorie a formelor și culorilor, au predispozițiuni spre desen pictură și diferite meserii.

14. Elevii cu bună memorie tactilă au înclinări spre lucrul manual, adică spre diferite meserii.

15. Elevii cari au o bună memorie auditivă și, în special, o bună memorie a sunetelor, au predispozițiuni spre muzică.

16. Memoria textuală. La început, prin memorie textuală am înțeles ținerea de minte a unui text oarecare: poezie sau proză.

Primele mele experiențe pedagogice au fost făcute cu scopul de a determina acest fel de memorie parțială.

Cum am procedat?

Pentru memoria vizuală am dat elevilor să învețe o poezioară de câteva strofe (sau un text scurt, în proză) în 5—10, după mărimea temei. După memorare, am cerut să reproducă cele reținute în scris.

Pentru memoria auditivă am citit elevilor tot o poezioară (sau un text scurt, în proză), în acelaș timp: 5—10', cerându-le să reproducă în scris cele reținute.

Am notat pentru fiecare elev timpul în care s'a făcut reproducerea.

Aprecierea rezultatului am făcut-o după numărul greșellor, confruntând reproducerea cu tema.

Aceste experiențe se pot face cu ocazia oricărei lecții de citire și memorizare. Totalul aprecierilor de pe un trimestru, este nota ce se cuvine elevilor la memorizare.

Nu mai păstrez nicio reproducere de acest fel. Le-am distrus din două motive: 1. n'am găsit un procedeu general pentru notare și 2. am vrut ca la sfârșitul tuturor experiențelor făcute pentru determinarea memoriilor parțiale, să compun un text cu ajutorul căruia să determin dintr'odată toate memoriile parțiale, fiindcă acestea conlucrează în deplină armonie unele cu altele, ci nicidecum izolat.

Am spus în numărul precedent cari sunt cauzele cari m'au împiedecat de a încerca să experimentez un astfel de test.

Intrucât în toamna acestui an școlar mă așez definitiv într'o frumoasă comună bănățeană, sunt hotărât să experimentez din nou un număr cât mai mare de elevi, din toate clasele și de toate vârstele (vou experimenta și adulți din diferite straturi sociale, dacă va fi posibil) după ce mai întâi vou studia profund tot ce s'a scris și experimentat la noi și aiurea în direcția memoriei și inteligenței, voinței și sentimentelor. Dar experiențele ce intenționez să fac vor fi camuflate în așa fel ca subiectul să nu-și dea seama că este experimentat.

Pentru copii testul va fi lecția din manualul de școală, cuprins în mod special în conformitate cu programa analitică, basmele în ora de șezătoare și jocurile din curte. Pentru adult testul va fi conversație din anumite lecturi literaro-pedagogice, ce se vor crea în așa fel ca literatura să fie atractivă, amuzantă, iar pedagogia să fie neobservată: rolul ei să fie aplicativ.

Intrucât articolul e prea mare și spațiul prea mic, regret că nu pot prezenta cititorilor acestei reviste un model de lectură-test, cu ajutorul căreia se pot determina anumite facultăți sufletești și intelectuale.

*

Știu că sunt greu de realizat sugestiile de mai sus, dar ce nu se poate face prin muncă neîntreruptă? Și eu sunt hotărât să muncesc din răspuțeri, în cadrul profesiei mele, pentru a da o mică contribuție la studiul individualității copilului român, fiind convins că învățământul nostru de toate gradele atunci e cu adevărat rodnic, când respectă individualitatea elevului; iar scumpa noastră țară numai atunci va înflori cu adevărat, când fiecare cetățean al său va ocupa locul ce i se cuvine în societate, fiindcă numai astfel acest cetățean va da comunității maximum de muncă și pricepere în direcția vocației sale și își va asigura sic însuși maximum de plăcere și mulțumire sufletească.

Iosif Marinescu.

In jurul unui premiu.

Comitetul județean al Asoc. noastre a găsit de bine ca să acorde un premiu pentru cea mai bună lucrare, cu titlul „*Invățătorul*”. Manuscrisele se vor preda la 1 Aprilie 1935, când vor fi cercetate de un comitet special, care va desemna lucrarea pentru premiul de 1000 lei.

Bine a făcut Comitet. Asoc. c'a luat o astfel de inițiativă, noi nefiind obișnuiți cu astfel de gesturi.

Poate mulți vor fi zâmbit, însă eu cred că e bun începutul și să dea Dumnezeu să devină tradiție. (Nicidecum nu mă gândesc că s'ar putea să câștig și eu o hârtie de 1000 lei.) Ceeace am de spus — fără intenția de a jigni pe cineva, Doamne ferește! — este că s'a cam pripit alegerea subiectului. O altă lucrare n'ar fi stricăț și am fi salutat-o mai bucuros; bunăoară una cu caracter cultural, o problemă de învățământ, o aprofundare a unei cercetări și la urma urmei, chiar o lucrare monografică, ar fi fost cu mult mai nimerită.

Căci ce să scrii despre „*Invățătorul*”? S'o iei pe coarda sensibilă :

apostol, luminător, educator, etc., ar trebui să te scobori la mentalitatea șmecheră a demagogului politic. S'o iei pe latura cealaltă: erou, creator de energii, factor hotărâtor în dezvoltarea satelor (nu știu de ce concepem pe învățător numai în mijlocul satelor, par'că la orașe n'ar fi un astfel de om), n'ai spus nimic deosebit de calea cea dintâiu. Ori să arătăm realitatea crudă. să răscolim sentimente care ne dor: învățătorul e un sacrificat, un muritor de foame, fiindcă statul nu-i dă un trai mai omenos, un biet îns ce-și duce amărât și trudit viața de azi pe mâine, iarna în fum și frig la post, vara la vatra săracă, nestându-i în puțință ca să se deplaseze să soarbă barim o săptămână de aer de munte, atât de necesar plămânilor săi slăbiți...

Dar o astfel de lucrare, nu cred c'ar fi premiată, ci ar fi poate socotită ca subversivă și aruncată la coș.

Nu trebuie să ne tot plângem și să ne tot vâlcărim pe toate drumurile, că suntem nedreptățiți, căci aceasta nu e demn de numele nostru, totuși așa trebuie privit învățătorul real, învățătorul de astăzi. Nimeni nu i-a dat învățătorului amploarea cuvenită, atenția meritată, fapt pentru care el a rămas un veșnic nemulțumit și va dăinui să fie.

Priviți cine suntem, mai ales noi cei tineri: o legiune de sacrificiu pe frontul culturalizării acestui Neam. În ciuda fanfaronilor de profesie și a gangsterilor morali, noi muncim făcut și fără publicitate pe imensul câmp al neștiinței de carte. Nu mai suntem integrați în drepturile noastre nici atât cât au fost înaintașii noștri. Legea e complect lăsată la o parte. Și totuși muncim, ne sbatem, cu toată îndărătnicia statului de a ne recunoaște drepturile la existență.

Am urmărit Plebiscitul românesc al Curentului. Ce de condee învățătoarești, ce de contribuție cinstită, sinceră, românească! Ce vorbă chibzuită și așezată, soluți sănătoase, fără boscorodeala specifică lichelelor patriotarde de ocazie. Și ce de tumult tineresc, stăpânit! Și din toată contribuția aceasta desinteresată, se desprinde cuvântul drept, viguros, sabie de Arhanghel: Jos politica și politicianii demagogi!...

Iată, acesta este învățătorul de astăzi. Vom vedea cum va fi în nelămuritul mâine.

Așa aș propune eu ca să fie privit „*Învățătorul*“, dacă s'a fixat această lucrare, pentru premiul acordat de către Comitetul Central al Asoc. noastre județene, când ii va fi sorocul în luna berzelor. Căci dând tot pe coarda veche romantică, riscăm să ne axfixiem în aerul îmbăcsit de balele javrelor politice și să rămânem orbi a realității.

Ion Mara.

Metoda Decroly

Metoda Decroly are această minunată însușire, pe care n'am găsit-o la niciuna din metodele cunoscute de mine până acum, că antrenează la studiu într'o egală măsură pe elev ca și pe învățător. Școlile decroliene nu au clase cu elevi subordonați unui regim — același pretutindeni — ci laboratoare în care realitățile de studiat sunt tot așa de noi pentru elevi ca și pentru învățător. Cu toate că de câteva veacuri, pedagogii de pretutindeni cer să cetim în cartea cea mare a naturii, oamenii de școală se folosesc într'una de litera tipărită ca de unicul izvor de informație, deși în afară de faptul că e mai comod să utilizezi un material clasificat de alții, nu văd care ar fi rațiunea acestui mit al cărții. E de nețâgăduit că de-a lungul veacurilor cartea a avut o importanță deosebită în progresul omenirii. Nici nu ne putem închipui gradul actual de civilizație fără ajutorul cărții care a răspândit știința în straturi din ce în ce mai largi, a creat nevoi și ambiții noi pe care creierul printr'o elaborare continuă a căuta să le satisfacă. Mirajul literii tipărite a avut însă și urmări dăunătoare. Cartea uniformizează realitatea, o simplifică până acolo în cât nu mai vedem în lumea din afară de cât scheme de fenomene, satisfacă funcțiunile logice ale minții noastre, dar tocmai prin aceasta denaturează. Un elev de-al meu, care îmi reproducuse aproape exact conținutul unei lecții de intuiție, fiind pus ca să observe obiectul în natură, repeta cu o insistență supărătoare: *mărul este făcut din rădăcină, tulpină, frunze și flori*. M'am așteptat zadarnic la un strigăt de bucurie pe care școlarii îl scot în fața vieții ori de câte ori au ocazia ca să o observe. Elevul n'a mai făcut nici observații secundare, nici n'a mai spus vreo prostie uevinovată. Cartea îi imprimase un fel de a vedea lumea pe care el nu-l mai putea depăși. Ceea ce este însă mai dureros, e că tocmai elevii de elită ai școlilor noastre suferă această influență nefastă a cărților, iar mai târziu când se găsesc în fața realității rămân cu desăvârșire desorientați. Pericolul este cu mult mai mic pentru mediocrități care nu se lasă de cât într'o neînsemnată măsură influențați de școală.

Totodată cartea divide realitatea prezentând elevului un material aranjat pe capitole, în vreme ce aceasta nu poate exista de cât ca un *tot* nedespărțit.

Aceste neajunsuri ale școlii actuale, a căutat Decroly să le înlăture.

Pe cât mi-a fost posibil, am încercat și eu, în câteva lecții, să dau o imagine cât mai completă a acestei metode.

Am plecat dela îndemnul domnului director al școlii de aplicație, Teodor Mariș, profesor la școala Normală din orașul nostru, care a voit

să încercăm o realizare practică, fragmentară, așa cum ne permiteau împrejurările în care lucram, nefiind în puterea noastră schimbarea programelor, neavând la îndemână nici întregul material necesar unei aplicări integrale a metodei.

Pentru aceste motive, ca și pentru faptul că prin pregătirea mea, nu pot trage concluzii asupra unei metode admirată de unii și criticată de alții, nu vreau arăta decât sumar părerile mele, având credința însă, că munca mea va servi altor colegi mai pricepuți ca îndemn pentru încercarea de a o realiza în condițiuni mai fericite.

Nu e suficient să cunoști câteva formule care sintetizează o metodă, ci trebuie să ai curajul să treci dela idee la faptă, mi-a spus domnișoara înainte de a pleca la faptă. Acelaș îndemn îl adresez colegilor mei și sunt convins că nu le va părea rău niciodată de timpul pe care l-au pierdut în căutarea mijloacelor de înfăptuire a unei metode.

Ovide Decroly s'a născut în Belgia în anul 1871. După ce a făcut studii la universitatea din Gand, s'a stabilit la Bruxelles, unde în 1901 înființează Institutul de învățământ special pentru întârziții și anormali. Acest fapt are o importanță deosebită, deoarece metoda aplicată mai târziu normalilor a fost inspirată din preocupările savantului de-a înlocui acele însușiri pe care natura le refuzase unor copii nefericiți, printr'o metodă specială. Pentru prima dată își aplică Decroly metoda sa și copiilor normali în școala din Ermitage — o stradă din Bruxelles — unde înființează în anul 1907 așa numita *școala pentru viață prin viață*.

La baza școlii din Ermitage, stau două mari principii pe care Decroly le-a accentuat ori de câte ori a fost întrebat asupra caracteristicilor școlii sale: a) *a prepara copilul la viață prin viață* și b) *a organiza mediul astfel ca să găsească în el copilul stimulentele potrivite tendințelor sale favorabile*.

Aprecind binefacerile unei colaborări sincere între școală și societate, care după Decroly nu trebuia să rămână străină de aceste preocupări care o privesc direct, întemeiază o ligă, *școala nouă*, al cărui scop era de a *grupa pe toți acela care se interesează de bunul mers al educației*. Folosul acestei colaborări s'a văzut în curând. Nu peste multă vreme s'au deschis o serie de școli în spiritul metodei Decroly deși în lumea oficială nu s'acorda prea multă încredere acestei inovațiuni pedagogice. Astăzi școala din Ermitage funcționează la marginea orașului unde se găsește în condițiunile cerute de principiile care i-au dat naștere. Are o proprietate înconjurată de păduri, unde elevii se pot juca într'un aer curat, departe de șgomotul uzinelor și de atmosfera viciată a marelui oraș.

Intr'o conferință, pe care Decroly a ținut-o la Calais în 1921, la Con-

gresul pentru Educația nouă, a fixat caracterele școlii sale prin următoarele: a) școala pentru cultură generală, până la 15 ani, să se găsească într'un cadru natural, adică într'un mediu unde copilul să poată asista la fenomenele naturii, la manifestările ființelor vii în general și ale oamenilor în particular, la eforturile pe care le fac aceștia pentru a se adapta condițiilor de existență, b) grupuri reduse de elevi, în vârstă de la 4 până la 15 ani, atât băieți cât și fete, c) în locul claselor de astăzi neîncăpătoare și rigide, școala trebuie transformată în mici ateliere sau laboratoare cu mese de lucru, robinete cu apă, gaz, etajere pentru colecțiuni, etc. d) conducătorii școlii trebuie să fie activi, inteligenți, să aibă imaginație creatoare, să observe animalele și plantele, să observe pe copii în toate manifestările lor, să-i iubească, în sfârșit să-i placă psihologia, pe care se întemeiază întreaga metodă, e) grupul de copii să fie cât mai omogen, în nici un caz normalii nu vor învăța alături de anormalii, pentru care se vor organiza cursuri speciale, conduse de învățătorii foarte pricepuți, f) exercițiile tehnice, adică lectura, scrierea, calculul, se fac de trei sau patru ori pe săptămână în orele de dimineață, sub formă de joc. În acele ore de dimineață în care nu sunt cursuri tehnice, se fac exerciții de observație, asociație, desen și realizări concrete ca lucrări manuale, cântece, exerciții fizice și altele. Aceste exerciții sunt alese din programa ideilor asociate, al cărui material este împărțit după interesele copilului, după mijloacele pe care mediul le pune la îndemână sa și după nevoia de a da o importanță suficientă fiecăreia din activitățile mintale. În după amiezii, se fac lucrări manuale sau cursuri de limbi străine. Se vor rezerva cât mai multe zile pentru excursii și vizite în care se adună materialul necesar, g) copilul să înțeleagă tot ce învață, să schimbe idei cu învățătorul și cu tovarășii săi. Disciplina să fie naturală, adică o consecință a unei nevoi interne și nu impusă din afară. Pentru a cultiva spiritul de inițiativă, elevii în conferințe în legătură cu lecțiile de observație și asociație, sub supravegherea învățătorului, h) clasa și școala constituiesc mici comunități de muncă, așa că elevii lucrează în comun. Fac acuarii, cotețe pentru pasări, confecționează tablouri, îngrijeac de localul școlii, etc., chiar și cărțile pot fi lucrate de copii.

Programa împărțită pe ani, tratează succesiv: 1. alimentarea; 2. nevoia de-a lupta în contra intemperțiilor; 3. apărarea; 4. munca solidară. Cele 4 împărțiri ale programelor corespund următoarelor nevoi pe care le are sufletul copilului: nevoia de a se hrăni, de a lupta în contra intemperțiilor, de a se apăra de pericole și diverși dușmani, de a acționa în mod solidar. După cum vedem programa ideilor asociate fixează cuantumul și calitatea cunoștințelor în funcție de nevoile copilului. E adevărat că toate

concepțiile noui asupra educației acordă o însemnătate precumpănitoare psihologiei copilului, dar niciuna nu a avut curajul să plece dela necesitățile unui suflet în formare. Totuși Decroly nu neglijează nici mediul, ci ne cere ca să-l cunoaștem mai ales din punct de vedere al satisfacerii celor patru nevoi. Studiul mediului cuprinde natura în care intră și societatea.

Metodele, prin care-l facem pe elev, să înțeleagă legile omenirii și ale universului, ne impun studiul funcțiilor individuale și sociale. Așa nevoia de hrană este o funcțiune individuală al cărei studiu ne permite să sprețim metoda cea mai justă prin care copilul va înțelege legile creșterii unui organism, după cum nevoia de a-și îngriji familia este o funcțiune socială, care ne va indica legile ce stau la baza societății.

Mediul poate fi privit din mai multe puncte de vedere: uman, vegetal și animal. Se înțelege deși natura nu ne oferă o asemenea diviziune, totuși pentru a-l da copilului posibilitatea să se ridice la abstracțiuni facem aceste distincțiuni chiar dela începutul școlarității. Tot în studiul mediului distingem influența pe care o exercită asupra individului cât și reacțiunea acestuia față de mediu.

Procedeuul va fi observația directă atât asupra fenomenelor din mediul imediat înconjurător cât și a acelor care se găsesc mai depărtate în timp și în spațiu. Indirect utilizăm amintirile personale, ca și diferitele documente relative la obiecte actuale dar absente, așa cum procedăm noi la întuițele servindu-ne de tablouri sau de animale și pasări împăiate, precum și acelea relative la obiecte din alte epoci, material pe care îl avem în muzeul școlar și în diferitele tablouri istorice. Vom face deci două feluri de exerciții: *observații* care cuprind achiziții personale și directe, *asociații* care cuprind cunoștințele anterioare ale elevului.

Exercițiile de observație au scopul de a dezvolta spiritul de observație prin plimbări, excursii, lecțiuni de simț și de măsură aplicată, precum și colecționarea de documente în legătură cu centrul de interes tratat. Lecțiunile de observație se împart în două grupe: *a)* observații ocazionale în care elevul înregistrează fără să sistematizeze și *b)* observații propriu zise legate de un anumit centru de interes. Prin acestea legăm cunoștințele noi de cele vechi. Exercițiile de observație reclamă un material foarte variat. Învățătorul va cultiva în școală plante, va crește animale a căror dezvoltare elevii o urmăresc zi de zi. Din aceste observații cotidiene se detașează în mod spontan comparații între starea de azi și de ieri a diferitelor fenomene. Comparațiile la rândul lor stau la baza calculului și a măsurii. În adevăr ce însemnează a măsura un obiect de cât a-l compara cu altul? Iată cum se procedează: copiii cântăresc în fiecare zi un lepuș cu

ajutorul castanelor. Pe măsură ce animaiul crește numărul castanelor se înmulțește. Mai târziu când credem că noțiunea de măsură este îndeajuns de concretizată în mintea elevului putem trece și la măsurile convenționale pe care le va înțelege cu mult mai ușor acum decât dacă am fi trecut direct la greutatea etalon.

Lecciónile de asociație au scopul de a pune în legătură cunoștințele pe care elevii și le-au câștigat prin observație cu acelea pe care ei le au numai din amintiri sau din izvoare nesigure. La început învățătorul se mulțumește să lărgescă experiența copilului prin descrierea unor fapte și fapte îndepărtate, în acest stadiu face apel la imaginația și la curiozitatea instinctivă a elevului. Astfel învață copilul că sunt alte țări cu alți oameni și alte moravuri, că și acești oameni își construiesc case, se îmbracă, prin urmare că și el rezolvă o mulțime de dificultăți. Copilul va compara situația din țara lui cu aceea din alte țări, iar mai la urmă va compara ceea ce se petrece acum cu ce s'a petrecut altădată. Își va da seama de legăturile dintre fapte, de raporturile dintre cauze și efecte, că el nu este altceva decât o verigă dintr'un lanț nesfârșit, că datorează mult părinților ca și tuturor generațiilor care l-au precedat.

Pentru ca să înțeleagă binefacerea civilizației, va fi pus în situația de a se servi de aceleași unelte cu care s'au ajutat strămoșii lui. Cu ajutorul unei pive, — cea dintâi moară pe care a cunoscut-o omul, — va sfărâma grâul, apoi — într'un cuptor făcut din câteva cărămizi de mâinile lui stângace, va coace pâinea ca și oamenii de altădată. De sigur, când va gusta din această pâine neagră copilul va crede că este așa de bună cum nu există alta, la sfârșit însă îl vom conduce într'un atelier modern unde va trebui să recunoască până la urmă că e de preferat stadiul actual de civilizație față de viața primitivă a strămoșilor lui. Prin aceste lecții nu numai că se asociază între ele diferitele cunoștințe, ci totodată copilul își dă seama de ceea ce datorează semenilor săi, că fără contribuția lor n'ar putea să trăiască; dezvoltă deci *sentimentul de solidaritate umană și dispune sufletul la o simpatie mutuală*. În sfârșit prin aceste exerciții copilul va înțelege determinismul lucrurilor, adică rațiunea pentru care un obiect are o formă anumită și altul alta.

Cele două feluri de exerciții se continuă prin așa numitele *expressiuni* care cuprind acele acțiuni prin care concretizăm noțiunile dobândite. De exemplu: vorba, scrisul, desenul și lucrul manual sunt tot atâtea mijloace de expresiune.

Materialul adunat de elevi aparține comunității în anul I și II, iar de aci înainte se fac și colecții personale. Deasemenea pe pereții clasei se vor atârna pllicuri care vor conține documente în legătură cu centrele de

interes din program. Ca mijloace auxiliare întrebuițăm caetele de asociație și observație în care elevul trece zilnic rezultatele activității sale.

Am văzut în general evoluția unei lecții după metoda Decroly, acum vom arăta amănunțit stadiile prin care trece și punctele de vedere din care trebuie să privim activitatea în școală:

a) observațiunea care constă din prezentarea fenomenului, b) determinismul adică rațiunea dimensiunilor, a formei și folosul pe care ni-l aduce, c) tehnologia, mijloacele prin care producem fenomenul, d) expresiunea vorbită, adică acele cuvinte care numesc diferite acțiuni înrudite cu fenomenul studiat, e) măsura cu ajutorul căreia cunoaștem cu precizie un fapt dat, f) asociația în timp prin care verificăm în timp evoluția unui fenomen și asociația în spațiu care ne ajută să-l găsim în diferitele puncte ale pământului, să stabilim asemănări și deosebiri. Este ceea ce în școala noastră numim istorie și geografie. g) desenul, h) morala, i) gimnastica, j) expresiunea concretă, l) lectura și m) scrierea, care este ultima fază a unei lecții. Într'un sens foarte larg aceste stadii corespund treptelor formale în care noi înglobăm conținutul unei lecții:

Metoda Decroly se bazează pe activitatea liberă, înțelegându-se prin aceasta nu desordine și haos, ci că trebuiesc deprinși elevii cu activitatea personală, spontană, cu alegerea unui scop, pe care să-l urmărească cu perseverență până la realizare. De aceea orice activitate să fie preparată prin anumite antecedente psihologice care să dispună sufletul pentru acțiune. Pentru același motiv utilizează jocul care, după Decroly, are însușirea de a servi ca mijloc să-l facă pe copil în mod plăcut activ, asigurând numărul necesar de repetiții, pentru a permite reținerea noțiunilor care trebuiesc fixate. Jocul ajută totodată la individualizarea lucrului, așa după cum într'un atelier sau laborator fiecare lucrează după capacitatea și aptitudinile sale, sub supravegherea unui șef.

Pentru inițierea în lectură, doctorul Decroly întrebuițează metoda ideo-vizuală sau vizualo-ideografică numită așa pentru că are ca punct de plecare ideea și este strâns legată de ea. Acest fapt se poate argumenta din punct de vedere psihologic prin aceea că fraza precede cuvântul și că la copil cuvântul are valoarea unei fraze. Când copilul zice *mamă* nu însemnează numai noțiunea izolată, ci *mamă vino* sau *mamă ia-mă*. În rezumat Decroly cere: a) metodă vizuală a lecturii, b) întrebuițarea frazelor, c) repetiții foarte numeroase ușurate prin procedeu și interesul jocului, d) o descompunere naturală de către copii, e) lectura aplicată la diferitele noțiuni învățate. Se știe că din punct de vedere metodologic un învățământ bun trebuie să plece de la simplu la complex. Ori pentru copil simplu nu însemnează litera care este rezultatul unei analize îndelungate, ci ordi-

nul pe care îl înțelege prin centrul auditiv. N'avem însă niciun motiv ca să credem că ordinul vizual nu va fi înțeles tot așa de bine prin ajutorul centrului vizual, care ajunge la o dezvoltare cu mult mai mare înaintea celui auditiv. În ceea ce privește punctul de vedere pedagogic, metoda Ideo-vizuală permite o strânsă asociație cu centrele de interes.

În aplicarea metodei trebuie respectate două principii: a) să se asocieze imaginile scrise ale lucrurilor și faptelor cu lucrurile și faptele pe care le reprezintă, b) să se înlesnească descompunerea acestora în elementele din care sunt făcute.

După ce am văzut principiile care stau la baza acestei metode, voi arăta cum, conform acestor principii și mijloacelor pe care le-am avut la îndemână, am aplicat-o în câteva lecții, ținute în fața elevilor din clasa 7 a școlii Normale din Arad. Am întâmpinat greutăți de mai multe feluri. În primul rând am cunoscut metoda numai din două lucrări. Cred că este cu mult mai ușor și al mai mare siguranță că ești aproape de adevăr când ai un exemplu concret, decât dacă citești zece cărți în care găsești cele mai frumoase justificări principiale ale unei metode, dar nu găsești, ori cât ai căuta, o indicație directă a faptului pe care-l studiezi, pentru simplul motiv că aceasta nu mai este o funcțiune a cărții. Pe de altă parte mi-a lipsit și materialul necesar. În școlile decollene această chestiune nu se mai pune deoarece autorul e de părere că materialul se poate confecționa cu ajutorul elevilor, care își încep activitatea de școlari prin adunarea materialului care se poate găsi, iar cel pe care nu-l găsesc îl lucrează în comun și-l aranjează după categorii științifice. Adunarea materialului este cu mult ușurată prin faptul că școala cuprinde elevi mari, alături de cei ce se inițiază în scris-cetit. Chestiunea este cu mult mai complicată la scriere, unde cu toate că am folosit cartonașe scrise de elevi din clasa 7 normală, am întâmpinat serioase dificultăți, din cauza lipsei de uniformitate inerentă scrisului de mână. Cu atât mai mult cred că nu se pot folosi lucrări de ale elevilor din școala primară.

În prima lecție m'am călăuzit de lucrarea autorului numită: *Inițiere în activitatea intelectuală și motrice prin jocuri educative pentru copii mici și neregulați.*

Iată cum justifică Decroly metoda întrebuintată: *există o psihologie a lecturii, metoda aceasta aplică chiar principiile care sunt la baza acestei psihologii, pleacă de la ideea interesantă și vie, exprimată prin frază și cuvânt, pentru a ajunge la momentul voit, prin analiză și sinteză la reconstituirea noilor cuvinte. Prin joc facem pe copil să capete interes de lectură și ne servim de cuvinte care exprimă lucruri plăcute lui.*

Jocul a fost următorul: pe masa de lucru am înșirat mai multe jucării

printre care se găseau o masă, un scaun, o casă, o păpușe, o stropitoare, o sapă în miniatură. Am discutat cu elevii asupra ocupațiilor care le plac mai mult. Aproape toți mi-au spus de joc. Au fost și de acela care știau că școlarul trebuie să învețe, pentru plăcerea mea sau a părinților, *băieții buni*, cum îi cotăm în limbajul nostru comun. Dar numărul lor a fost în general foarte redus. Activi de data aceasta, au fost cei mulți, acela pe care îl neglijam altădată, când era vorba de aflarea unor adevăruri mai puțin sesizabile. Răspunsurile nu mai erau trase de păr, clasa se schimbase dintr'odată și chiar cel mai timid elev avea să spună câte ceva despre jocuri și jucării. Le-am arătat apoi jucăriile de pe masă și le-am intuit. Am făcut ceea ce în metoda Decroly se numește *observația fenomenului*. După observația amănunțită a jucăriilor, am trecut la *asociațiile*. Prin întrebări de felul acestora: cine sunt cei ce se joacă, de ce se joacă, cum, unde, când, se joacă, ce îngrijiri să dăm jucăriilor și de ce, am dezvoltat judecata elevilor. Lecția s'a continuat prin *asociația în spațiu*. Aci am precizat în mintea lor locul unde se vând jucăriile, unde ne jucăm, în casă în aer liber, situația locului de joc în raport cu școala, etc. Am asociat în timp fenomenul întrebându-l asupra timpului de joc, asupra zilelor în care primesc jucării, cât în unele, cât în altele, deci noțiuni ca jucării noi, vechi, uzate.

Din punct de vedere al *măsurii*, am precizat noțiunea de *mai mare* și *mai mic*. Am procedat astfel: am intuit casa jucărie și apoi i-am întrebat de ce nu am în mână o casă adevărată. Toți mi-au răspuns că nu este o casă adevărată fiindcă este *mai mică*. Le-am cerut să-mi spună cum este o casă adevărată față de o jucărie. Evident răspunsul a fost *mai mare*. Apoi ca și în procedeuul nostru obișnuit, am intuit alte exemple până când elevii au înțeles bine noțiunea *mai mare* și *mai mic*. Am făcut chiar o scară de comparație apreciind cu ei de câteori o jucărie este mai mică decât un obiect real. *Expresiunea* concretă am făcut-o punându-i să deseneze jucăriile preferate. Dacă aș fi avut vreme, aș fi confecționat o păpușe sau altă jucărie. Acasă elevii și-ar fi ilustrat caetele de observație, fiecare după imaginația lui.

Numai după ce am făcut aceste exerciții, am trecut la așa numita *expresiune abstractă*, care a constituit și jocul propriu zis. Am prins de fiecare jucărie câte un cartonaș pe care era scris numele corespunzător. Le-am explicat acest lucru și elevilor, pându-l să observe cu băgare de seamă imaginile de pe cartonașe, am luat apoi cartonașul pe care era scris *casă* și acela pe care era scris *masă*. Am cerut să mi le pună la locul potrivit. După ce au memorizat cele două imagini grafice, am procedat la fel cu trei și așa mai departe. La sfârșit am împărțit cartonașe acelor elevi,

care puteau să citească numele jucării arătate. Nici unul nu a fost lipsit de această bucurie, deoarece și cel din urmă elev al clasei reținuse câteva din imaginile date. În ce privește *morala*, i-am sfătuit să dea jucării și copiilor lipsiți de aceste bucurii ale copiilor bogați. Cu aceasta am încheiat prima lecție.

În a doua lecție m'am folosit de cartea dș. Amelie Hamaidé, *metoda Decroly*, din care de altfel am scos cele mai multe date ale acestei lucrări. Autoarea a fost o colaboratoare distinsă a doctorului Decroly la Bruxelles și directoare a școlii „pentru viață prin viață”. Aplicând metoda copiilor normali, pleacă în predarea scris-cetivului, dela propozițiune pe care o dă sub formă de ordin.

Am întrebunțat următoarele ordine: *adă mărul, tale mărul și pune mărul pe masă*.

De data aceasta centrul de interes tratat a fost *fructele*, căruia i-a corespuns nevolă *mi-e foame*. Partea întâia a lecției s'a desfășurat în același ordine ca și prima. Lectura a constat din citirea ordinelor de pe cartonașe. Am citit și-am executat un ordin de mai multe ori. Elevul trebuia să facă la fel. Acest joc le place foarte mult și prin faptul că le permite mișcări dela un loc la altul. După ce l-au înțeles pe primul, le-am arătat pe al doilea și așa mai departe.

Când se aplică metoda în întregime, timpul acestor exerciții variază după dezvoltarea mintală a copiilor cu care lucrăm. Pentru normali sunt suficiente două săptămâni.

După două săptămâni, punem pe cartoane numele obiectelor din clasă și așezăm aceste cartoane pe obiectele numite. Acum fiecare lucru din clasă își are imaginea sa grafică. Treptat elevii și le însușesc pe toate. La fel procedăm cu numele școlarii. La început fiecare elev își recunoaște numele, iar mai la urmă pe al colegilor săi. Aceste jocuri formează stadiul I al metodei.

În stadiul II, prezentăm ordinele și numele învățate pe tablă, iar copilul trebuie să le recunoască și să le execute de pe cartonașe. Lecția pe care am făcut-o s'a desfășurat așa: am arătat un ordin — joc pe care l-au cunoscut din lecția anterioară — fiecare copil a trebuit să caute printre cartonașele lui ordinul arătat, apoi să-l execute. Am scris un ordin la tablă și ei l-au căutat printre cartonașele lor. Am procedat la fel cu celelalte. După mai multe repetiții au reținut imaginile grafice ale ordinelor și numelor învățate. La sfârșit am complicat jocul astfel: am împărțit cartonașele copiilor. Cel care a înțeles un ordin, l-a executat, sau dacă a găsit un nume de jucărie l-a așezat la locul potrivit. În cadrul aceluiasi stadiu se mai pot face următoarele jocuri: pe mai multe cartoane lipim o

duzină de fructe desenate de elevii claselor superioare. Pe dosul carfoanelor punem plicuri, în care sunt scrise pe bucățele de hârtii numele fructelor desenate. La început cerem copilului să recunoască imaginile vizuale. Copilul trebuie să așeze pe numele scrise pe fruct imaginea vizuală corespunzătoare. E un exercițiu de *comparație*. Când poate executa acest lucru fără ezitare, ascunde imaginile vizuale printr'o bantă și caută să pună sub desen imaginea vizuală corespunzătoare. De data aceasta lipsște modelul. Presupune pe lângă puterea de a compara și însușirea de a reține cu ușurință imagini vizuale.

Jocul cutiulelor e și mai interesant, putând fi asociat totodată și centrelor de interes. Copilul pune într'o cutie de chibrituri o ghindă, în alta o castană, un măr și așa mai departe. Numele fructelor sunt scrise pe capacele cutiilor. Scoatem capacele și copilul trebuie să le pună la locul potrivit. Mărim numărul imaginilor vizuale pe măsură ce copilul și le însușește. Pe lângă că e un joc de lectură, este în același timp și o frumoasă lecție de intuiție. Copilul asociază imaginea grafică a lucrului cu lucrul însuși.

Din stadiul III, am făcut jocul *scenetelor*. Am prezentat elevilor trei fraze, însoțite de desenele care explicau conținutul acestor fraze. Aceleași fraze erau scrise și pe cartonașe. a) I-am pus pe elevi să caute frazele asemănătoare și să le așeze după identificarea vizuală. Am făcut un exercițiu de *comparație*; b) am ascuns frazele scrise sub scene și elevii au găsit din memorie frazele care corespund desenelor. Pe lângă comparație acesta a mai fost și un exercițiu de *memorie*; c) am prezentat elevilor frazele descompuse în cuvinte și ei le-au reconstituit la început cu model iar la urmă fără model. Am scris la tablă o frază și am cerut scena corespunzătoare. Aceste exerciții le putem varia la nesfârșit pentruca să susținem atenția și să-i interesăm pe copii.

Tot în acest stadiu se trece și la scriere. Elevul își însușește repede scrierea, după această metodă, deoarece pentru el imaginea vizuală grafică, este întocmai ca un desen, pe care îl execută cu ușurință, în urma exercițiilor îndelungate făcute chiar dela începutul venirii la școală. Decroly nu recomandă exerciții speciale pentru scriere. După cum elevul a modelat diferite obiecte, așa modelează și frazele pe care le-a învățat, asociindu-le strâns de actele pe care le concretizează.

Stadiul al patrulea este întrebuițat aproape numai pentru scriere. Vizual copilul înțelege multe fraze. Trebuie să le rețină însă ca să le poată exprima și în scris. Scrișul la tablă o frază, o șterg și elevii trebuie să o scrie din memorie.

Repetăm acest joc până când elevii pot să reproducă exact ordinele învățate.

Din stadiul al patrulea, am făcut o mică compunere cu ajutorul cuvintelor învățate din ordinele amintite mai sus. Prin acest joc am realizat cea dintâi descompunere, deoarece elevii au ajuns la concluzia naturală că aceleași cuvinte se pot întrebuința în mai multe fraze. Astfel vorba *mărul* din *odă mărul* au folosit-o în combinația *Ion pune mărul pe masă*. După ce-au făcut o mică compunere cu ajutorul cuvintelor de pe cartonașe, au scris-o și pe tablă, la început cu model, iar la urmă fără model. De aici încolo continuăm în același mod.

Scriem pe tablă mici istorioare cu ajutorul cuvintelor învățate, elevii le citesc și le scriu în caetele de observațiuni. După șase săptămâni, introducem caracterele imprimare, fără ca elevul să întâmpine prea mari greutăți, fiindcă și cuvântul imprimat este tot un desen. Cu cât se sporește numărul cuvintelor noi, cu atât elevul descoperă în mod natural anumite analogii care îi atrag atenția. Pentru ca să scoatem și mai mult în evidență aceste analogii, grupăm în tablouri cuvinte care au silabe cu anumite vocale pe care le scriem cu o culoare deosebită. Se înțelege că și grupările acestea se fac în anumite lecții predate tot sub formă de joc. Cuvintele de pe tablouri, le introducem în istorioare pe care copiii le citesc și le copiază.

Pentru consoane putem imagina jocuri și mai frumoase. Astfel pentru a căutam cuvinte care încep cu această consoană: copil, car, câine, etc.

Lecțiunile se continuă și ori de câte ori elevii învață un cuvânt nou, îl clasează singuri pe tabloul respectiv.

Descompunerea se face astfel: luăm o frază bine cunoscută de ei, o tăiem în silabe așa după cum am tăiat-o altădată în cuvinte. Elevii o re-compun cu model, iar la urmă fără model. După multe exerciții de felul acesta copiii observă că aceleași silabe le găsim și într'un cuvânt și în altul. De exemplu silaba *ma* am găsit-o în vorba *mamă*, când vor scrie vorba *masă* întrebuințează silaba *ma* din această vorbă și *să* din vorba *casă*. Marele avantaj al metodei este că ne ajută să învățăm citirea fără să mai trecem prin stadiul silabisirei, care este ulterioară procesului citirii curente. Prima carte pe care o punem în mâna școlariilor este *Icoana copilăriei*, care cuprinde 14 istorioare alcătuite de elevele din clasele superioare. Deosebirea este cu atât mai isbitoare, dacă ne gândim la clasicul nostru abecedar pentru care de zeci de ani autorii își bat capul să găsească meșteșugurile cuvinte normale din care să putem scoate elementele vorbirii și scrierii.

Caracteristicile metodei Decroly după dr. Hamaide sunt următoarele: a) pleacă de la anormal b) caută să găsească materialul ocupațiilor în natură și prepară pe copil pentru viața reală c) precizează un program

logic orânduit, la ca punct de plecare exercițiile de observație asociate vocabularului și comparației, leagă între ele toate ramurile, inclusiv cetitul d) se preocupă să dea ca material obiecte pe care le găsim în natură e) se servește de joc ca mijloc de repetiție și de activitate spontană, dar chiar subiectele jocurilor sunt luate din natură.

Vou cita și câteva din oblecțiunile care s'au adus metodei. Domnișoara Descoendres spune că deși aduce multe inovații folositoare, metoda totuși păcătuiește prin faptul că neglijează celelalte simțuri, limitându-se numai la văz.

Domnul D. Theodosiu spune că are un pronunțat aer de familie, ca și metoda Montessori, pentru că autorul s'a inspirat dela educația întârziatelor mintali. Abuzul de joc devine pentru copiii normali chiar mai plictisitor de cât cea mai aridă metodă. De altfel observația aceasta am făcut-o și eu în cursul lecțiilor, mulți priveau cu neîncredere la jocul *de-a școala*. Copilul normal de 7 ani simte plăcerea muncii la care trebuie să facă efort

Domnul Radu Petre, în Revista generală a învățământului Nr. 7 din 1926, în urma vizitei pe care a făcut-o unei școli decollene ajunge la următoarele concluzii:

1. Faptul că se dă atenție numai memoriei imediate, am pute-o numi chiar mecanică, constituie după noi o eroare, fiindcă nu conduce pe copil la un sistem de învățare în mod rațional.

2. Făcând apel numai la memoria vizuală, anchilozăm celelalte simțuri care pot și ele veni cu mult folos în sprijinul cetirii, cum de pildă se cunoaște tot din experiență că cetirea optică se servește adeseori de un limbaj interior, care îi urmează în chip instinctiv.

3. Chiar dacă simțul auzului se dezvoltă mai târziu aceasta nu este un motiv ca să renunțăm la puterea auditivă. Deasemenea învățarea gobeală deși se face cu mult mai repede totuși elevul nu va stăpâni bine niciodată elementele. Prin faptul că se vorbește foarte puțin sau aproape de loc clasa este lipsită de viață. În continuare mai spune că metoda ar putea servi numai ca aplicare a lecțiilor, prin extinderea cunoștințelor învățate în școală în diferite alte domenii.

Fără ca să tăgăduiesc temeinicia acestor critici, socotesc totuși că metoda Decroix trebuie privită în spiritul ei și nu în formele de realizare pe care le-a luat în diferitele școli care au înfăptuit-o. Nu că s'ar fi denaturat prin realizare, dar tocmai prin elasticitatea pe care o permite aceeași metodă, e susceptibilă de-a fi foarte variat interpretată. Claparède a remarcat că e singura metodă despre care putem spune că valorează atât cât cel care o aplică.

Prin urmare, dacă n'a dat rezultate, într'o anumită situație faptul se datorește nepriceperii celui care a aplicat-o, sau felului propriu în care a interpretat-o. Să vedem care este punctul de vedere nou pe care îl aduce în pedagogia actuală. Ca și celelalte sisteme se încadrează printre metodele care acordă o importanță covârșitoare copilului, în funcție de care se construiește tot eșafodajul școlii. Nevoile copilului formează punctul de plecare în prezentarea materialului. Acestor nevoi le corespund interese anumite după care școala își adaptează metodele.

Pentru că realitatea este un *tot*, și școala o prezintă copilului nedivizată, nu în sarbede materii de învățământ fără nicio legătură între ele.

Integrarea individului în cultura și civilizația vremii, nu se mai face prezentând copilului forme schematice, având convingerea că prin aceasta am simplificat sau am ușurat procesul înțelegerii științifice. Din punct de vedere psihologic, ceea ce este simplu pentru adult poate fi foarte complicat pentru copil. Pe de altă parte, e și nenatural să alegem din realitate numai ce ne convine, sau ce credem noi că-i este necesar copilului. Teoreticește acest adevăr a pătruns de mult în pedagogie, de exemplu s'a observat că sufletul nu primește cunoștințele izolate, ci în anumite raporturi. Ca un corectiv s'a adus *corelația*, adică prezentarea cunoștințelor după gradul lor de înrudire, cu deosebirea că după metoda Decroly nu se prezintă întâi noțiunile și apoi să se caute gradul lor de înrudire, ci aceasta apare evidentă copiilor, chiar fără intervenția învățătorului.

Dacă prin alte metode copilul învață știința, prin metoda Decroly o descopere.

În ce privește scris-cetitul cred și eu că se exagerază întrebuintând numai văzul, neglijând celelalte simțuri care pot fi de un real folos. Procedul analitic este însă cel mai natural. Nu trebuie împinsă lipsa analizei prea departe. Analiza este necesară și să nu o întârziem prea mult, pentru că fără ea copilul nu se poate ridica la abstracțiuni. Ori, rostul școlii numai atunci e îndeplinit dacă dezvoltăm într'o egală măsură funcțiunile logice prin analiză și sinteză.

Un neajuns foarte mare al metodei e că nu se poate aplica decât unui număr redus de copii.

Fără s'o fi aplicat în întregime, am ajuns totuși la convingerea că metoda Decroly are la bază principii sănătoase, care pot constitui frumoase îndemnuri de realizări în domeniul meseriei noastre.

C. Dogaru
inv.

Percepția sincretică a copilului.

Problema modului perceperii datelor sensibile de către spiritul uman, a fost un apanaj aproape exclusiv al filosofilor.

Istoria psihologiei — ale cărei începuturi sunt strâns legate de teoria cunoașterii — înregistrează în cadrele ei, în afară de teoria facultăților, care e de origine metafizică, două directive cari caută să rezolve problema menționată și strâns legată astăzi de practica didactică. O primă directivă e pregătită de filosofia sensualistă începută în Anglia, ce consideră tot edificul psihic, ca o sumă a unor elemente primordiale și ireductibile, adică senzațiile. Ele joacă în domeniul sufletesc rolul atomilor din mineralogie. Din însumarea senzațiilor-atomi, — prin diferite legi ale asociației, rezultă toate conglomeratele sufletești, dela funcțiunile cele mai simple, până la cele mai complexe. Prin procesul acesta „de jos în sus” explicau reprezentanții directivei atomiste, perceperea și dezvoltarea cunoștințelor în creierul nostru. Stuart Mill și Fr. Herbart, reprezentanții asociaționismului, observaseră și ei, că un proces psihic este ceva în plus decât suma senzațiilor. Herbart observase că, în raportul lor, realele suferă unele modificări. G. E. Müller prin teoria complexului, afirmă că în afară de factorul obiectiv, cari sunt stimulenții câmpului nostru perceptiv, intervine și un factor subiectiv, atenția, determinată de anumite tendințe ale organismului, care declară susceptibil de variație orizontul perceptibil nouă. Numele sus amintite în poziția de tranziție spre o altă directivă, spre care converg toate concepțiile psihologice de azi, este directiva configuraționistă, care este opusă, asociaționismului. Această concepție antiatomistă consideră începutul și caracterul procesului perceperii dela unitatea dată integral în anumite forme, configurații, spre analiză, ajungând printr'un proces de abstracții la elementele componente cari sunt senzațiile. Poziția acestei concepții configuraționiste, este contrară întru totul atomismului, susținând că noi percepem realitatea în structuri determinate și orice cunoștință care intră în sufletul nostru reprezintă un aspect unitar global care pe timp ce trece se clarifică. Drumul acesta dela global și nespecificat, spre unități separate, cari iarăși tind să se sintetizeze după analiză, este inerent și copilului și e foarte evident în toate experiențele făcute cu copiii. Percepțiile copilului la început au caracter global și vag, iar când e ajutat de anatomia creierului său, prin dezvoltarea centrilor de asociație, el ajunge de sparge această percepție globală și e capabil de analiza amănunțelor, progresiv și într'o strânsă dependență de evoluția lui psihică.

Deaceea să nu ne mire pe noi adulții că, ceace e simplu pentru noi, pentru că am ajuns aici pe calea analizei, e complicat pentru copil.

Experimentări pentru verificarea principiului: de la simplu la complex s'au făcut de o sumă de psihologi competenți ca: Piaget Binnet, Claparede, Decroly, D șoara Degand, cari toți conclud, că e simplu pentru copii aspectul global, înfățișarea întreagă a obiectului, și complex părțile lui. Seggers a experimentat cu copii între 3 și 12 ani, prezentându-le un tablou „întunerecul olandez“, căutând să vadă cum se ilustrează procesul de reținere al amănuntelor de către copii și a ajuns la concluzia că numărul amănuntelor reținute, crește cu vârsta copiilor, cei mai mari prind și rețin mai multe amănunte. Ei s'au mai prezentat diferite gravuri, să se vadă cum percep complexul. Unele gravuri reprezentau un cal cu cap de vacă, sau câine cu cap de pisică, vacă cu cap de cal etc., și s'a constatat că până la 7 ani, copilul numește animalul după corp fără să observe complexul, iar pe la 7 ani ezitau să-l numească ce e, fiindcă percepția globală s'a rupt și a apărut analiza. Concluzia ce reiese de aici, e că deabia de la 7 ani se poate cere proces cât de minim, din partea elevului, de fragmentare a percepției globale. Experiențele lui Decroly și dșoara Degand au ajuns la următoarea aserțiune: Copiii percep mai bine și rețin imaginea, frazele, cuvintele, figurile geometrice și apoi litera. Toate aceste determină vârsta la care se poate începe învățământul sistematic. Perceperea globală de către copil, a fost numită de către Claparede, *sincretism*, termen împrumutat de la Réaun, care stabilește următoarele etape în procesul cunoașterii: sincretică, analitică și sintetică. Copilul la intrarea în școala primară, conform psihologiei lui, e obișnuit să privească realitatea global pe când școala o fărâmițează în structuri, cari nu sunt adecvate, felului său de a percepe, producând discrepența, care nu-l mai ajută niciodată să aibă o concepție unitară asupra lumii și a vieții. Această eroare este evidentă în învățământul nostru, prin separatismul excesiv ce se face între disciplinele științei. De aci metoda Decroly-iană adică ideovizuală în predarea scris-cititului, o urmare firească, a teoriei redată mai sus. Căci înfățișarea cunoștințelor pe materii făcute în mod abstract, pare nenaturală, concentrarea cunoștințelor pe formele vieții, dându-ne astfel cunoștințele în unități globale dictate de interesul copilului, este un deziderat al pedagogiei contemporane. Prezentând elevilor realitatea sub unități globale, dictate de interesul lor, analizându-le sub toate aspectele, iar în consecință convergând rezultatul, spre o consecință unitară — școala va da vieții personalității, cu concepții unitare asupra lumii și a vieții.

P. Șerban.

Orariul și întocmirea lui

Ca o punte de trecere între educația liberă susținută de Ellen Key, Gurliitt, etc. și educația severă, a cărui fervent adept este. J. Paulsen, Föerster stabilește principiul, că: „Școala nouă trebuie să fie școala eforturilor și a muncii severe, iar nu a capriciilor și distracției.” Ea va ținde a da copilului tot ceea ce îi lipsește în viață; obicinuindu-l a munci ștăruiitor pentru a-și însuși noile cunoștințe. Viața fiind o luptă, existența o dramă, indulgența o greșală, școală să formeze caractere tari, oameni de acțiune, dar nu impunându-le o muncă sleitoare de puteri, ci căutând, ca aceasta, să fie în raport direct cu capacitatea și puterile lor. Prin urmare: nu terorism și surmenaj, ci un efort dinamic, spontan și consimțit.

Trebuința de activitate la copil e evidentă. Chiar din primele zile, după naștere, mișcă mâinile, capul; deci activează. Din ce crește, această necesitate se mărește. Marea lui imobilitate este firească și necesară normalei dezvoltări, ea trebuie folosită, încurajată și educată. *Forma generală de viață copilărească, pururea activă, liberă și plină de interes, o numim joc* (Teodosiu). Jocul e cel mai sănătos și cel mai plăcut în care se satisface nevoia de acțiune a copilului. Jocul și munca sunt capetele aceleiași linii, dealungul căreia copilul merge pe nesimțite. Dela joc la muncă, tot jocul este cea mai bună introducere în *munca serioasă; care este o activitate subordonată nevoilor realității obiective (agonisirea traiului, conservarea vieții, etc.) cari cer răbdare și de celea mai multe ori neplăceri* (Teodosiu).

Până la șapte ani, copilul nu face nici o deosebire între joc și muncă. Venit la școală, se vede constrâns să se supună la disciplină, să-și înfrâneze poftetele, să-și reguleze ocupațiile, să-și facă lecțiile etc. așa încât mai întotdeauna își face o idee rea despre muncă, care este cu totul opusă jocului. Copilul fiind o ființă mai mult senzorială și imaginativă, munca fizică trebuie să predomine munca psihică, care se va desfășura la început în legătură cu imaginația, nu cu judecata, care e slabă.

Ambele feluri de muncă se dezvoltă pe măsură ce copilul crește sporind în cantitate ca și în calitate.

Ca să știm în ce măsură să dozăm munca copiilor și cari sunt împrejurările cari o favorizează sau o îngreuiază, trebuie să studiem și oboseala, *care e nerezistența organismului nostru la muncă. Oboseala nu e un cusur al structurii noastre psiho-fizice, ci o armă de apărare și conservare.* (Ebbingaus, Psihologie) În timpul muncii se consumă mult oxigen și se produc în mușchi și în creier substanțe toxice cari la oboseala

psihică se depun în substanța nervoasă, iar la cea fizică circulă în sânge și se depun în diferite organe înbolnăvind-ne (Dr. Dobrescu, „Boalele nervoase și mintale“)

Dacă n'ar exista acest fenomen al oboselii, n'am ști că organismul e în pericol și ne-am distruge. Oboseala e deci clopoțelul de alarmă al corpului nostru, care ne face să încetăm munca.

Cercetându-se oboseala de diferiți psihologi, s'au găsit în mediu trei tipuri de muncă și oboseală:

1. Tipul de muncă și oboseală crescândă;
2. „ „ „ „ „ descrescândă;
3. „ „ „ „ „ intermediar (Claparède „Pedagogia experimentală“, traducere de I. Marinescu).

Primul tip consistă în creșterea gradată a muncii pe măsură ce ea continuă, al doilea e inversul celui dintâi, iar al treilea e ori constant în tot timpul, ori e un tip combinat din celelalte două.

Acestea constatări ne sunt absolut necesare atunci când vrem să întocmim un orar conform cu puterile de muncă ale elevilor noștrii, căci trebuie să le cunoaștem atât puterea de muncă, rezistența la oboseală, cât și factorii cari favorizează munca, ori înlesnesc producerea oboselii.

Din factorii cari favorizează munca amintesc: Voința, interesul, obișnuința, variația muncii, repausul, respirația în aer liber, timpul de dimineața, metoda, natura muncii, etc. Cei ce înlesnesc producerea oboselii sunt: Vârsta, întârzierea mintală, activitatea intensă prelungită. Oboseala e mai mare Sâmbăta ca în celelalte zile, în ora ultimă și în orele de după masă e mai mare ca în celelalte ore. Lipsa de antrenament. Lunea e mai mare oboseala ca Marția, iar în ora întâi dimineața copiii obosesc mai repede ca în a doua.

Tot așa obosește o muncă lipsită de interes, aerul stricat, greutatea obiectului, metoda învățătorului, etc.

Acum, după ce am făcut această incursiune în domeniul psihologiei copilului, cunoaștem unele din manifestările vieții lui lăuntrice și felul în care el reacționează la diferitele munci impuse de noi, vom reveni, căutând a-le folosi în mod cât se poate mai rațional pentru întocmirea unui program de muncă — orar — care să țină seamă de toate constatările noastre, căci orariul unei clase, sau a unei școli e o oglindă fidelă, în care se poate vedea clar dacă cei ce l-au întocmit cunosc și țin seamă de suflul copiilor, se interesează de individualitatea fiecăruia, caută să-i cointere-seze la o muncă plăcută sau sunt niște ignoranți, fazi și lipsiți de orice dorință de mai bine.

Știm din celea de mai sus, că materiile grele obosec mai repede, că în ora întâi și în ultima oboseala e mai mare așa, că la întocmirea orarului vom ține seama, ca acestea materii — celea grele — să nu ocupe loc în orele arătate, ci în cea de a doua. Aci vom pune dar: gramatica, iar celelalte obiecte le vom înșira în așa fel, ca să ținem seamă și de principiul variației, cât și de cel al corelației, cari sunt stimulente apreciable în munca copiilor.

Dealtfel chiar regulamentul legii învăț. primar prevede la art. 112, al. 3: „Materiile de învățământ cari cer mai multă încordare a atenției și obosec mai mult spiritul, vor fi puse de regulă în orele de dimineață și printre primele lecții.“

După masă lăsăm loc dexterităților. Vom căuta ca pauzele dintre lecții să fie folosite pentru odihnă, iar lecțiile să nu fie mai lungi de 35—40, la cl. I. și 40—50, la celelalte clase. Lunea și Sâmbăta, vom pune obiecte mai ușoare, ca șt. naturale, (geografie) religie, etc. Vom obișnui pe copii a munci intens și nu-i vom forța atunci când observăm că au obosit. Rezultatul unei lecții făcute cu elevi neatenși și neastâmpărați, cari sunt semne de oboseală, va fi nul și deaceia mai bine să le dăm puțină recreație.

Orariul nu trebuie să fie supra încărcat, respectând numărul de ore impuse prin lege — 24 și 28 ore, — iar pe cât posibil ar fi de dorit să se înlătore inutilitățile. Chiar Ministerul Instr. prin Circulara No. 14004 din din 25 Ian. c. prevede: „înlăturarea inutilităților constatate în așa fel, ca timpul material de ocupație al învățătorului să poată corespunde aplicării legii și programei analitice, precum și celorlalte activități culturale, pe care el este chemat să le înlătuie în școală și prin școală, în mediul în care trăiește.“

Fiindcă până acum vorbirăm numai de elevi și materiile de învățământ, factori ai învățământului, nu trebuie să uităm nici pe cel dintâi, care e învățătorul.

Orariul poate fi excelent, elevii vecinic violi și neobosiți, dacă nu e învățătorul pătruns de focul sacru al vocațiunii, nu se va face nimic. Școala va vegeta, iar progresul va fi inexistent.

Valoarea unui învățător nu se judecă după vorbele de paradă, rostite în anumite ocaziuni, nici după diferitele ambiții de mărire de cari poate fi achiat, ci după dragostea de muncă desfășurată în școala sa, după dorul de-a face din elevii săi viitori cetățeni luminați din toate punctele de vedere. Deci: nu vanitate și ambiții deșarte, ci muncă facită și intensă; iată ce se cere unui bun dascăl.

I. Vărtaciu.

Planul

lecției model ținută la „Scris-cetit“ cu elevii clasei I-a ai școlii de aplicație de pe lângă Școala normală „D. Tichindeal“ din Arad în ziua de 5 Noemvrie 1934.

- a) *Lecție recapitulativă: Textul dela cuvântul normal om.*
 b) *Lecție progresivă: Cuvântul normal: cal.*

SCHITĂ

A. PARTEA I-A OREI:

- a) *Preocupări disciplinare: atrag atenția elevilor asupra ordinei care trebuie păstrată în timpul lecției.*
 b) *Lecție indirectă la clasa II: să copieze bucata de cetire: Orbul și ologul.*
 c) *Lecție recapitulativă: Textul dela cuvântul normal om.*

B. PARTEA II A OREI:

Lecție progresivă: Cuvântul normal: cal.

Pregătirea. a) scot un elev la tablă ca să facă un bicu.

b) Intuiesc de pe tablou calul.

c) Provoc pe elevi să-mi spună o zicere în care se găsește vorba *cal*

Anunțarea. Veți învăța să scrieți și să cetiți vorba cal.

Predarea. a) Fac oral analiza și sinteza vorbei cal.

b) Scriu pe tablă vorba cal. Fac analiza grafică.

Scriu litera **I** pe toată tabla. O scriu pe spațiul mic. O descompun în elementele grafice. Scriu încă odată litera **I**. Prezint litera mobilă.

c) Copiii fac litera cu degetul în aer, apoi pe bancă.

d) Elevii scriu litera pe tablețe. Corectez și repet până când toți elevii o fac bine.

e) scriu încă odată vorba cal. O scriu și elevii.

Rezumat. Scot în evidență elementele grafice care compun litera **I** și faptul ca se scrie pe două spații.

Aplicarea. Elevii scriu la tablă vorba cal și litera **I**. Recunosc în carte litera **I** și vorba cal. Le dau să scrie un rând cu litera **I** și altul cu vorba cal. Să deseneze un cal.

PLANUL DESVOLTAT

A. PARTEA I A OREI:

- a) *Preocupări disciplinare: Așezați-vă la marginea băncii și fiți atenți!*
 b) *Lecție indirectă la clasa II: Copiați bucata de cetire: orbul și ologul!*

c) *Lecție recapitulativă*: Să citească unul lecția *om*! O citesc mai mulți copii. Unul să scrie litera **m** la tablă! Altul vorba *om*, etc.

PARTEA II A OREI:

Lecție progresivă: Cuvântul normal: *cal*.

Pregătirea: Să iese unul la tablă și să facă un fir subțire aplicat la mâna dreaptă! Altul să facă un biciu! Ce am pe acest tablou? (un cal). Ce vedeți la cal? La ce-i folosește calul, omului? Dar voi nu aveți cai? Din ce sunt făcuți cail voștri? (din lemn). Cum ziceți calului vostru ca să meargă? Cine dintre voi are un cal de lemn? Ce ai tu? (am un cal). Să mai spună unul ce-a spus N! Ce este aceasta? (o zicere). Câte vorbe sunt în această zicere? Care este vorba dela urmă?

Anunțarea. Azi veți învăța să scrieți și să cetiți vorba *cal*.

Predarea. Să spunem rar vorba *cal* (c a l). Care este sunetul I? Care este sunetul II? Care este sunetul III? Pe care le cunoașteți? Pe care nu-l cunoașteți? Scriu la tablă vorba *cal*. Ce-am scris la tablă? Din ce litere am scris vorba *cal*? Pe care le cunoașteți? Pe care nu o cunoașteți? Fac litera **l**. Din ce am făcut litera **l**? Ce fac mai întâi? Dar la urmă? Unde o facem noi? (pe spațiu). Iată cum o fac pe spațiu? Pe câte spații am făcut-o? O mai fac încă odată. Ce fac întâi? Dar la urmă? O mai fac odată. Ce am pe acest cartonaș? (litera **l**). Din ce este făcută litera **l**? Faceți-o și voi cu degetul în aer! Cu degetul pe tăblițe! Faceți-o și voi pe tăblițe! De unde începem? Pe câte spații scriem? Iată cum a făcut unul! De ce n'a făcut bine? S'o mai facem încă odată cât se poate de bine! Ce vorbă putem scrie dacă știm litera **l**? Scriu vorba *cal*. Scrieți și voi vorba *cal*! Mai scrieți-o încă odată!

Rezumat. Din ce facem litera **l**? Ce facem la început? Dar la urmă? Pe câte spații o scriem? Literile pe care le-ați învățat până acum pe câte spații le-ați scris?

Aplicarea. Unul să scrie litera **l** pe tablă! Altul să scrie vorba *cal*! Găsiți-mi în cărțile voastre litera **l**! Arățați-mi vorba *cal*! Pentru acasă scrieți un rând cu litera **l** și un rând cu vorba *cal*! Ca ocupație indirectă dau elevilor să deseneze un cal.

Preocupări metodologice și educative în cursul lecției.

A. Educația inteligenței. Am dezvoltat inteligența elevilor întrebându-i metoda activă. Am cultivat spiritul de observație punându-i să intuiască în mod amănunțit litera nouă și cuvântul normal Memoria am cultivat-o prin aceea că elevii au reținut forme și cunoștințe noi.

Intr'o egală măsură am dezvoltat și judecata prin analizarea elementelor care compun cuvintele. Atenția am cultivat-o prin interesul pe care l-au depus elevii ca să-și însușească lecția.

- B. Educația sentimentelor.** Am cultivat sentimentul estetic atrăgându-le atenția să facă litera cât mai frumos.
- C. Educația volnții.** Am făcut-o direct prin deprinderile pe care și le-au câștigat la scris, iar indirect prin noile cunoștințe.
- D. Educația fizică** am făcut-o prin diferitele mișcări pe care le-au executat în timpul lecției, atât din bancă până la tablă cât și în grup ori de câte ori am observat că atenția copiilor e șovăelnică.

C. Dogaru
înv.

† Profesorul IOAN COSTA.

La 16 Noemvrie 1934 a părăsit viața pe care a înfruntat-o cu atâta stoicism acel, care a fost într'un timp profesorul Ioan Costa dela istorica Preparandie (școală normală) din Arad.

Moare în etate de 71 ani, dupăce de mai multă vreme se izolase la țară, trăind o viață de sihastru în comuna Tinca din jud. Bihor.

Viața profesorului Ioan Costa prezintă sbuciumul intelectualului de rasă, care își purta în mod majestos consecințele unui conflict sufletesc.

Cucerit de ideile democratice ale revoluției franceze și chinuit de ideia națională, sub scutul căreia ușor operează interese de clasă, era fatal să ajungă în conflict cu sine însuși.

Ioan Costa s'a născut la 18 Oct. 1867 în comuna Couășd din jud. Bihor. Și-a făcut studiile secundare în Salonta, Oradea Mare și Beiuș, apoi și le-a continuat la facultatea filozofică din Cluj și Budapesta, urmând cursurile de istorie și limba latină.

A fost întâiu profesor de limba română la Academia Orientală din Budapesta. Cu începerea anului școlar 1902/3 a fost numit profesor de istorie și limba maghiară la școala normală confesională din Arad, unde a funcționat până la finea anului 1907/8, când a trecut în serviciul Primăriei Arad.

În timpul funcției sale de profesor, fiind prieten cu Rusu Șirianu, a colaborat la „Tribună Poporului“, mai apoi la „Tribuna“, remarcându-se de un spirit combativ prin exelență. Bun prieten cu colegul său Sever Secula și alți intelectuali arădani înființaseră o societate cu scopul cultivării elementului românesc din suburbiile Aradului, organizând șezători culturale, reprezentații teatrale.

A fost mai presus de toate un foarte iubit profesor. Lecțiile sale de istorie erau adevărate ore de revelație. Vorbea cu atâta însuflețire sinceră, încât nu arareori la finea lecției, profesor și elevi, abia își stăpâneau lacrimile. Infiera tirănia din toate timpurile și sub toate formele, fiind un fervent apărător al celor desmoșteniți.

Foștii lui elevi i-au rămas prieteni atașați și în viață. Întâlnirile cu el, erau sărbătorite cași între vechi prieteni.

În cursul războiului a scăpat într-o revistă socialistă câteva observațiuni aspre asupra situației deplorabile a țărânimii din vechiul regat. Nu era momentul potrivit. Și-a imputat singur vina, căci nimeni nu i-a făcut reproș.

La înfăptuirea României Mari a plâns și el de bucuria minunii ce i-a fost dat să o vadă. Prin pregătirile sale superioare, lectura sa vastă și prin energia tinerească ce nu-l părăsise încă, ar fi putut și el să se arunce la masa bogată a praznicului și să-și întemeieze un căpătâiu bătrânețelor.

Dar, n'a făcut-o. A părăsit și postul dela Primărie. Dădea lecții de limba română. Făcea traduceri. Mai apoi a intrat în serviciul unei întreprinderi particulare, de unde îmbolnăvinduse, a fost concediat, plătindu-i-se doar leafa pe câteva luni.

Retras de lume și sub îngrijirea fiicei sale Ana, directoarea unei școli de copii mici din Tinca, s'a recules bine. Aici și-a pretrecut apoi ultimii 5 ani, traducând lucrări de filosofie. Acum vreo trei ani, câțiva cunoscuți nimerisem la dânsul. Ne-a ținut o noapte întreagă de vorbă. Avea un teanc de manuscrise și spunea că un popor nu-și poate întemeia o cultură serioasă, câtă vreme îi lipsesc operele marilor gânditori în limba sa proprie.

Șaptezeci și unu de ani constituie o viață destul de frumoasă pentru un adevărat profesor. Odihnească în pace!

Tr. Mager.

Ce-am lucrat la Sâmbăteni în vara anului 1934.

Sufletul săteanului nostru este asemenea unei comori ascunse într'o cameră cu o ușă bine zăvorâtă, pe care nu ori cum și ori și cine e în stare ca desfăcându-i zăvoarele, să-i pătrundă tainele.

Faptul acesta dacă mi-l-ar fi spus cineva înainte de a mă convinge eu singur de el, deși sunt fiu de țărani nu i-aș fi dat crezare. Acum însă, văd și înțeleg că nu este așa de ușor a pătrunde în sufletul poporului, după cum ni-se părea înaintea cercetărilor făcute cu ocazia studiului de monografie în comuna Sâmbăteni.

În ziua de 17 Iunie 1934, treisprezece normaliști plecăm voioși spre comuna ce urma ca să fie studiată. Sub conducerea Domnului președinte al „Institutului Social Banat-Crișana” despărțământul Arad, Dr. Cornel Radu și a Domnului secretar Lupaș Octavian, precum și a altor membri ai institutului, luăm tramvaiul electric Arad-Podgoria. Bucuria noastră este exprimată prin cântece neconținute. După o oră de drum, ajungem la Sâmbăteni. Era Duminecă, ora trei după masă. Sătenii îmbrăcați în haine de sărbătoare se opresc în drum privind uimiți în urma noastră, necunoscând rostul vizitei noastre în comuna Dumnealor, mai ales că eram într'un număr așa de mare.

Prima dată am cunoscut în Sâmbăteni pe vrednicul învățător din loc Teodor Stancu sub călăuză a căruia am fost conduși la școala Dumnealui unde am petrecut timpul de trei săptămâni ca în familie. Sala claselor de învățământ a fost transformată în dormitor, iar coridorul școlii în sufragerie. După ce am intrat întreaga echipă împreună cu conducătorii noștri am asistat la împărțirea personalului pe cadre pentru ușurarea cercetărilor ce urmau să fie făcute.

Împărțirea a fost astfel.

La cadrul Moral-Religios: preotul Traian Rugilă din loc cu elevul normalist Ardelean Gheorghe. La cadrul Psihologic: inv. Trifan și elevul Haiduc Ioan.

La cadrul Folcloristic: Dl inv. Teodor Stancu și elev. norm. Mnerie Constantin.

La cadrul Biologic: Dr. Cosma cu elevii norm. Predescu și Istin.

„ „ Istoric: Dr. Octavian Lupaș cu elevii Besnă și Suci.

„ „ Economic: Dl inv. Dogaru C. cu elevii Niculescu și Graur Ioan.

La cadrul Juridic: elevul Teodorescu Aurel.

La Arta-plastică: Dl prof. Olinescu și elevul Mișu Constantinescu.

La Muzica-populară: elevii Toșa Marcu și Stancu Florea. În urmă Dl Dr. Lupaș explică elevilor normaliști felul cum trebuie să procedeze pentru dobândirea materialului monografic. După ce ne-am fotografiat întreaga echipă în curtea școlii, am plecat la Biserică, iar de aci la Casa culturală spre a ne face cunoscută prezența în localitate.

Părintele Felnean din loc, arată mulțimii care se adunase să vadă minunea, rostul venirii noastre în comuna Dumnealor. Vorbește apoi Dnul președinte Dr. Cornel Radu prezentând sătenilor grupul elevilor normaliști, rugându-i ca să-i primească și să le răspundă întotdeauna cu bunăvoință, pentru că nu e vorba de vreun spionaj, sau alt gând ascuns de care poporul se teme foarte mult. Cu acestea ziua primă trece ca un vis.

Prima zi, dela începutul săptămânii dintâiu, am petrecut-o plimbându ne dintr'o parte în alta a satului pentru orientarea mai de aproape în aceste locuri streine de noi. Până aici au mers toate ușor și bine, dar de aici vin greutățile.

A treia zi, Dl înv. Teodor Stancu ne arată felul de interogare a țărănilor făcând experiență la un vecin. (a lui Gavrilă). Toți ascultam și rămâneam mirați de felul cum lămuriau și motiveau cei întrebați unele fenomene ale naturii. Așa, o bătrână, fiind întrebată de Dl înv. Stancu, ce știe despre stele, dânsa între altele răspunde: „Io mă închin la stele pentru că nu știu scrisoare și steaua mă ascultă. Dacă cineva îi pă patu dă moarce, eu întreb steaua așa: Steaua mea și draga mea, spune-mi tu mie dacă (cutare) moare. Dacă moare steaua cage în jos, iară dacă nu moare, steaua se mișcă într'o parce!” Bătrâna avea vreo 70 de ani. Domnului înv. Stancu fiindu-i milă de dânsa îi dă 20 lei.

Cu toate că li se spusese sătenilor rostul venirii noastre în comună, totuși se fereau ca să ne primească și cu atât mai mult ca să ne răspundă la întrebări. Aproape o săptămână întreagă, locuitorii au susținut că umblăm după „porție” (dare). Când mergeam la dânsii ne întâmpinau cu vorbele: „Ce, ați venit după porție? Nu avem nici un ban că suntem oameni săraci”. După ce le spuneam că la ce am venit, se mai domoleau puțin în spaima lor, dar totuși vorbeau bănuitor și foarte scurt. S'a întâmplat chiar, că unii normaliști la început au fost întâmpinați cu vorbe grele și așa nu era chip de a culege ceva dela dânsii.

Iată ne aflăm în fața camerei cu ușa zăvorâtă de care spuneam la început și nu știam cum să o deschidem. Arma cu care totuși ne-a succes ca să spargem zăvoarele ferecate, a fost răbdarea, stăruința, blândețea și mai presus de toate felul cum am știut fiecare ca să ne coborâm până la nivelul sufletului lor. Săptămâna primă a mers cam greu și asta din cauzele arătate mai sus, dar săptămânile următoare au făcut ca să rămânem,

pentru totdeauna cu sufletele în Sâmbăteni și locuitorii Sâmbăteniului să rămână cu neștearsă amintire a elevilor normalişti din Arad.

Când mergeam pe stradă, intram în vorbă până și cu copilașii cei mici. Dumineca toți mergeam la Biserică, iar după masă pe la hora dela casa culturală, unde normalişti chiar învăteau câte una. În serile zilelor de Mercuri, Vineri și Duminecă, luam parte la adunările Oastei Domnului.

În a doua săptămână trebile se schimbă pe neașteptate. Lumea începe ca să ne cheme de pe stradă: „Domnișorule, veniți la noi, că pe aici nu ați fost!” și ne ducem bucuroși. După ce le-am spus că acei ce ne vor povesti câte ceva vor fi fotografiați (cipuiți), ne chemau și mai mult. În zilele de lucru când vedeam la stradă câte un „givan” de femei, mergeam acoio și începeam discuția. Din vorbă, în vorbă ajungeam la aceea ce ne interesa pe noi, fără ca cineva să știe.

Ca să le fac și mai mult pe plac, luam de la câte o babă furca și începeam ca să torc „fir subțire” cum ziceau ele. Altora le luam cusătura și trăgeam două trei fire, așa în cât am ajuns ca în cele din urmă să-mi scoată perini pe care să stau la „givan” cu Dumnealor.

De multe ori mă invitau la prânz și eu primeam bucuros. La fel și ceialalți colegi veneau bucuroși de succesul zilei. Vedeam par'că, cum treceau zilele și cu atât mai mult se apropia ziua despărțirii. Mângăerea o avem că nu eram decât în a doua săptămână. Ne obișnuiserăm așa de bine în Sâmbăteni, încât umblam în tot satul ca și la noi acasă. Materialul monografic se strângea și fișele de constatare se înmulțeau.

Seara după cină ce era să facem? Cântam, dansam, ne plimbam și câte toate făceam. Stând așa Dl. inv. Stancu ne propuse părerea că ar fi bine dacă am putea face o serbare, așa ca de adio. Toți am primit cu bucurie. În săptămâna a treia Duminecă, programul nostru l-am desfășurat în Casa culturală, înaintea unui public foarte numeros. Saia s'a dovedit neîncăpătoare. Piesa jucată „Nevasta mea fie îngerii cu ea” precum și *Exercițiile gimnastice*, libere și cu bastoane, au ajuns la culme, după cum au scris de altfel și ziarele «*Ecoul*» și «*Știrea*» ce apar în Arad. Serbarea aceasta a rămas neștearsă din sufletul „*Sobocilenilor*” precum nici noi nu vom putea uita momentele plăcute petrecute în mijlocul lor.

Luni după petrecere, puțină treabă am făcut, de... ca după petrecere. Săptămâna a trecut foarte repede și în Sâmbăta din 7 Iulie 1934 camionul care ne adusese bagajele în Sâmbăteni, veni ca să ni-le ducă înapoi. Despărțirea noastră de aceste locuri a fost grozav de grea.

În tranvaiul cu care ne-am întors la Arad, răsunau cântecele de veselie, dar ochii tuturor erau scăldați într'o ușoară lacrimă de părere de rău a despărțirii noastre de cei din comună.

Așa am petrecut timpul de trei săptămâni în comuna Sâmbăteni unde am avut ocazia ca să punem în practică cele ce am avut în teoria celor șase ani de școală și să dobândim multe lucruri, pe bază de experiență. După cum Sf. Apostol zice că: «Credința fără faptă este moartă», tot așa putem spune și noi că, o teorie fără practică în cele mai multe cazuri este neputincioasă de a dovedi adevărul.

Cu siguranță afirm faptul, că aceste trei săptămâni pe care le-am petrecut în mijlocul țăranilor din acest sat, au fost pentru noi o școală, de unde am câștigat poate ceea ce în toată viața noastră nu am fi avut ocazia ca să câștigăm.

Ceea ce am învățat pe lângă altele e că învățătorul trebuie să fie conștios de numele și misiunea sa sfântă ce are de purtat și îndeplinit. Exemplu său, atât în purtări cât și în fapte să fie făclia ce luminează până și colțul celei mai de jos încăperi. Numai așa va putea ca să-și câștige cheia cea fermecată cu care va putea desface cătușele ușii după care stă ascunsă comoara fiecărui țăran.

Ardelean Gheorghe
cl. VII-a norm.

La împlinirea primilor cinci ani de existență a revistei noastre.

În ziua de 22 August 1930, un grup de învățători, din orașele și satele din jur, a avut ocazia să se întâlnească și să discute asupra celor care au știut munci și suferi, făcând abstracție de ei înșiși, când interesele școlii și ale neamului prosperau în urma muncii lor neprecupețită s'au întrunit, unii înaintea de a eși din șirul învățătorilor activi, iar alții simțind încă în ei putere de muncă, să încerce a restabili între învățătorii din județul nostru acele stări culturale, profesionale și colegiale de care cu drag își aduc aminte, volau să lase colegilor mai tineri moștenire atmosfera de înfrățire, năzuința pentru prosperare profesională care aduce cu sine ridicarea prestigiului învățătoresc și care caracterizau pe vremuri învățătorimea acestui județ.

Scopul credeau a-l realiza în afară de alte mijloace, și prin întemeierea unui organ de publicitate, iar hotărârea lor au fixat-o în următorul:

Act constitutiv.

Subsemnații învățătorii din orașul și județul Arad, simțind lipsa unui organ de publicitate pentru trebuințele școlare și învățătorescilor din acest județ, prin aceasta ne constituim în comitet fondator și executiv sub presi-

denția d-lui Pavel Dirlea, învățător în Arad, în prezent revizor școlar, cu menirea de a fonda o foaie școlară. Această foaie va fi absolut liberă, întru nimic influențată de oficialitate și va servi interese pur școlare și învățătoresți. Spre scopul acesta se va da loc în paginile ei primaoră vederilor și expunerilor membrilor corpului didactic privitor la recerințele școlare și trebuințele învățătoresți, iar în rândul al doilea, comunicărilor oficiale. Ea va apare deocamdată bilunar în tendința de a deveni săptămânală. Pentru înflințarea acestor școlare, ne obligăm prin acest act a contribui cu suma de 600 Lei zise șasesute Lei, plătibile în trei rate: 1 Septembrie 1 Ianuarie și 1 Maiu, câte 200 Lei. Asemenea ne obligăm a câștiga ca abonați pe membrii corpului învățătoresc din orașul și județul Arad precum și alți abonați în afară de membrii corpului didactic. Costul abonamentului fiind de 200 Lei anual.

Din suma subscrisă de noi, de 600 Lei, ne obligăm a vărsa prima rată de 200 Lei la constituire.

Radactarea folii și încasarea cotizațiilor și abonamentului le încredințăm în mod provizor prezidenției, rezervându-ne dreptul, că la o dată potrivită să ne întrunim spre a decide asupra casarului ca și a comitetului de redacție¹⁾.

Pentru care am dresat și iscălit prezentul act constitutiv.

Arad, la 22 August 1930.

Nicolae Dima inv. dir. Pecica; Petru Lupaș inv. Sâmbăteni; S. Schuh inv. dir. Sântana. M. Palcu inv. T. Debeleacu dir. școl. Șiria, I. Lăța, V. Gulașiu, St. Ponta, Vașian Ana, S. Albu director: T. Givulescu Arad, Iul. Lucața, Gheorghe Popa: Nicolae Ivesu inv. dir. Tauț; Tau Ioan dir. școl. Cermelo, Ilie Vârșândan dir. școl. Aapateu: Uroș Pinteș, Gh. Clochina dir. Radna; Dimitrie Boariu; D. Ciobota; I. Cădariu; Petru Eleneșiu, P. Dârlea, L. Igrășan, T. Mariș, Ioan Jelecutean, I. Crișan, Gh. Popoviciu, S. Serdineanțiu, Ioan Dârlea.

Ideea promotorilor în scurt timp s'a tradus în realitate, ceea ce dovedește că a corespuns unei necesități generale. Fondatorii au satisfăcut angajamentului luat, în ce privește contribuția bănească²⁾. Lor le-au urmat alții datorită cărui fapt în luna Octombrie a aceluiași an a apărut primul număr. Conducerea revistei a fost încredințată învățătorului director al școlii primare Nr. 4 din Arad, D-lui I. Cădariu, care a condus-o până la finea anului 1931, câștigând revistei un nume bun.

Începând cu Nr. 8-9 din 1932, conform hotărârii comitetului central

¹⁾ La această constătuire s'a hotărât scoaterea unei reviste — nu ziar — și s'a dat numele de „Școala Vremii“

²⁾ Vezi Școala Vremii Nr. 2—1930.

al asociației din ședința dela 9 Sept.²⁾ de acord cu reprezentanții comitetului de conducere de până atunci al revistei, revista a continuat să apară formând proprietatea asociației înv. din județul Arad urmând programul stabilit de inițiatori și conducători ei dela început.

Fapta inițiatorilor revistei, a acelor doritori de mai bine, merită toată atenția și considerația tuturor învățătorilor cari fac parte azi din învățătoria județului nostru.

Fapt este că învățătoria își poate ridica prestigiul și în același timp revendica drepturile la cari aspiră, numai prin colaborare armonică. Orice răsvrătire aduce rezultate contrarii.

În serviciul primului scop revista a stat și va sta la dispoziția tuturor învățătorilor, căci pentru acest scop s'a întemeat.

„Școala Vremii“

Cărți și reviste.

Mihai Beniuc: *Învățare și inteligență la animale.* Inst. de psihologie experimentală, comparată și aplicată al Universității din Cluj. Prețul 50 Lei.

M. Beniuc își împarte lucrarea în trei părți:

I. Introducere. Aici Dl. Beniuc, dat fiind faptul, că lucrarea Dsale este prima în această direcție la noi, ne arată îndreptățirea la viață a acestei științe Psih. animală, e pe o treaptă unde existența ei ca știință nu poate fi pusă mai mult la îndoială decât oricare altă știință biologică. Aceasta o susține autorul atât pe baza experiențelor elaborate cât și pe numărul foarte mare al lucrărilor în domeniul psihologiei animale, apoi stabilește câteva principii și metode generale necesare clarificării problemelor din cari redăm și noi câteva, pentru a face posibilă o înțelegere a studiului Dlui Beniuc.

Înmulțirea cercetărilor au adus însă cu sine — dupăcum este bine — unificarea punctelor de vedere din cari trebuie privit animalul atât ca metodă de lucru cât și ca interpretare teoretică formând astfel o psihologie animală cu principii biologice.

Psihicul, care nu poate fi exclus din domeniul unei psihologii științifice, ca și la psihologia umană, interesează numai ca *fapt ca trăire*. Trăirea însă presupune un *subiect*, care percepe un *obiect*. Obiectul este un stimulent, ce trebuie considerat ca o realitate biologică. Stimulentul e de natură *psihoidală*, adică este trăită într'un mod subiectiv de un anumit subiect, la un moment dat, e un dat subiectiv-fenomenal pe care nu-l putem prinde decât la *cul nostru poprin*. Cercetătorul nu poate face din acest punct de vedere decât să stabilească *ce și cât* prinde un alt subiect dintr'o situație pe care el (cercetătorul) o trăiește, așa cum o trăiește. Pe acest adevăr se ba-

²⁾ Vezi Școala Vremii Nr. 8-9 - 1932.

zează studiul psihologiei, atât a psih. animale cât și a celei umane. Mai departe autorul apropiindu-se de obiect recapitulează raporturile dintre organism și mediul în care trăiește organismul pentru a arăta ce probleme din viața animalelor, pot fi studiate de psihologie: Sunt trei raporturi: 1. raporturi fizico-chimice, 2. raporturi biologice specifice speței din care face parte animalul și 3. raporturi caracteristice unui individ dintr'o speță.

Dintre acestea, categoria a treia oferă psihologiei un bogat câmp de operație, deoarece raporturile cu mediul le stabilește organismul animal prin experiența sa individuală

Organismul animal având o serie de trebuințe pentru a căror satisfacere este nevoit să schimbe diferite reacțiuni sau comportamente Un comportament înseamnă perceperea unei situații sau constelații de stimulenți specifici și desfășurarea unor anumite mișcări adaptative de apropiere sau depărtare de situația respectivă, pentru a modifica în sens favorabil raportul dintre organism și situație. Pentru o seamă de situații organismul are deja prin naștere date comportamente adaptative, instinctele. Acestea însă nu sunt todeauna suficiente, pentru del turarea piedicilor și atunci animalul e silit să-și modifice formele de comportare față de situația externă.

Aceste modificări de comportare intră în problema învățării. Se admit două metode prin cari animalele ajung la noi comportamente: 1. prin „încercare și eroare și 2. prin reacțiuni „inteligente“. În primul caz animalul face tot felul de reacțiuni la întâmplare într'o situație dată până ce nimerește una ce duce la scop și aceea va fi reținută. În al doilea caz animalul prinde sensul total sau parțial al unei situații în care se află și reacționează în conformitate cu acest senz.

Pentru studierea problemei învățării la animale sunt uzitate trei metode: a labirintului, a reflexului condiționat și a drumului indirect. Acest metod, a drumului indirect a fost întrebuițat de autor, pe care ni-l face cunoscut în partea a doua a introducerii: Prin „drumul indirect“ se cere ca într'o situație dată în care un obiectiv anumit (hrană) nu poate fi atins pe cale directă, animalul sau omul supus experienței să-și găsească o cale indirectă pentru atingerea scopului, ocolind sau înlăturând obstacolul ce stă între el și acel scop.

Tot aici ni se descrie și peștele combatant, animalul asupra căruia autorul a făcut experiențele Peștele combatant (*Betta Splendens Regan*) trăiește în apele dulci din arhipelagul și peninsula Malayană și din Siam Atributul de combatant și-l datorește firii sale războinice. Ori de câte ori doi indivizi, îndeosebi masculi ajung la olaltă, încep să se lupte, până unul din doi e învins Are lungime medie de 5—6 cm. Trăește în apă care să nu fie sub $+ 18^{\circ}$ nici peste $+ 38^{\circ}$.

II *Partea experimentală.* Aici e vorbă despre peștele combatant, care ori că se ține în fața preretelui de sticlă al acvarului în care se află o Enchytrea (un ve me) ori că înăuntrul acvarului său peștele e despărțit de Enchytrea printr'o placă de sticlă, el încearcă să ajungă la verme direct, se lovește de sticlă și înoată agitat încoace și încolo în fața prăzii. Problema era, dacă peștele combatant învață să folosească o deschizătură, ce se găsește în placa de sticlă la o distanță determinată ca drum indirect, pentru ca să-și ajungă scopul [prada] fără ca experimentatorul să intervină iar dacă da, cum ia naștere drumul indirect la acest animal? Se făceau zece probe consecutive la zi cu unul și același animal. Din experiențele făcute s'a tras concluziunile

că un proces de învățare treptată nu are loc. Animalul după prima probă reușită est, slăpân pe situație.

Trasă odată această concluzie, autorul și-a pus întrebarea: *în ce măsură e capabil acest animal — peștele combatant — să profite, în descoperirea drumului indirect de experiențele sale anterioare?* Tot pe baze de experiențe Dl. Beniuc ne spune; că dacă asupra transfertului [profitul rezultat din experiențele anterioare pentru descoperirea drumului indirect] nu se poate conchide cu siguranță nici pozitiv nici negativ, în schimb se dobândește o idee destul de precisă în privința facultății de orientare a peștelui combatant în căutarea drumului direct, anume că factorii vizuali nu joacă rolul principal și că e foarte probabil că peștele combatant, când ia drumul indirect se servește în orientare de factori chineestetici.

Următoarea problemă pusă este: *dacă peștele combatant este capabil să aleagă din două drumuri indirecte pe cel mai scurt și mai „comod“ dar necunoscut, în locul celui mai lung și mai complicat dar cunoscut, [problemă de inteligență]*

Pentru deslegarea acestei probleme s'au făcut experiențele descrise în lucrarea autorului pag 33—34, din cari se trag următoarele concluziuni:

1. Peștele combatant se conduce în urmarea drumului indirect mai cu seamă de factori chineestetici 2. Când peștelui combatant i se oferă două drumuri indirecte el alege totdeauna pe cel cunoscut, chiar dacă cel necunoscut i-ar oferi avantagii [scurtime] față de cel dintâi 3. Pe baza experiențelor anterioare, e posibil un transfert, peștele combatant alegând drumul mai scurt și mai puțin cunoscut în locul celui mai lung și mai bine cunoscut. Deci aici ar fi vorba de un oare care grad de inteligență. Autorul nu consideră însă acest caz irolat, ca suficient pentru a putea susține ipoteza făcută. De aceea concluzia a treia rămâne încă de verificat.

În partea a treia a lucrării autorul discută teoretic rezultatele obținute și dă o interpretare critică problemei învățării și inteligenții la animale. O recomandăm cititorilor noștri.

*

Faptul că lucrarea dlui M. Beniuc este prima lucrare cu caracter științific experimental în domeniul Psihologiei animale în țara noastră ne dispenzează de alte aprecieri. Am dat în rezumat scurt această lucrare, tocmai pentru că este prima în acest domeniu la noi. Rezumatul pe care îl dăm, nu poate dispenza însă pe acei cari doresc să cunoască mai de aproape problema de citirea lucrării Dlui Beniuc. Concluzia pe care o tragem noi este cu abordarea, de către știință, a problemei învățării și inteligenții la animale trebuie să ne constrângă la intensificarea activității noastre pentru a cunoaște procesul învățării și inteligența copilului.

*

Metoda activă integrală pentru predarea scris-cetitului.

De curând, a apărut în Editura Tipografiile Române Unite, Calea Rahovei 42, din București, o lucrare nouă, intitulată: „Metoda activă integrală, pentru predarea scris-cetitului, în școala primară“ al cărui autor este un coleg de-al nostru, Dl. Stroe Postelnicu, institutor în Brăila.

Importanța acestei lucrări, pentru noi învățătorii, cari ne străduim zi de zi să formăm în micii copilași de „a b c“ oameni folositori patriei, este capitală.

Felul în care autorul argumentează noua metodă este cât se poate de interesant:

Între teoria școlii active integrale, care cere să se deștepte, să se nutrească și să se stimuleze toate facultățile copilului, ca activitate externă, să fie în strânsă legătură cu cea internă și între practica de azi, nu există deplină armonie.

Idela nu se leagă de faptă, idealul nu se leagă de real. Ideile, principiile și legile stabilite de această școală nu sunt îndeplinite în mod practic. Realitatea practică este una și principiul este altul. La baza metodei scriptolog, așa cum se practică azi la noi, stă o concepție unilaterală, căci se dă o deosebită importanță numai activității musculare și se neglijează activitatea interioară, se neglijează natura sufletului copilului, de care trebuie să ne lege iubirea și respectul personalității lui.

Metoda aceasta are în vedere interesele viitoare ale copilului și nu și pe cele prezente.

Munca manuală depusă la exercitarea unei litere, sau școala de carte — citirea din abecedar, memorizarea lecției — nu implică numai decât activitate. Când această muncă nu este făcută cu plăcere, cu tragere de inimă, îl pune pe copil într-o stare de pasivitate, distrugând spontaneitatea.

Metoda nu sădește în sufletul copilului spiritul de observație, judecata, voința, acțiunea, sentimentul moral, estetic, fiindcă este o metodă care le dă litera — semnul convențional, artificial, arid — în mod arbitrar: o vezi asta-l litera „r“!

Abstracțiunea aceasta poruncitoare, seacă, moartă, ucide în copil dragostea pentru învățatură și îl face să albească aversivne față de școală. Munca începe a fi urâtă și școala blestemată.

Litera nu trebuie să fie pentru copil un semn convențional, un semn abstract, ci o imagine reală a sunetului corespunzător. Să fie o *cutare literă, concretă, vie, colorată, care să-și împletească viața ei, cu viața copilului*. Intuiția și fixarea acestei litere în mintea copilului să fie întovărășită de impresii tari, în indisolubilă legătură cu împrejurările în cari ea se produce, căci altfel nu-l interesează.

Cu lecțiile practice făcute copiilor, după această metodă, cari de altfel se găsesc tratate de Dl. Postelnicu, în partea a doua a lucrării Dsale în adevăr că „*învățătorii își vor păstra tinerețea și pe copil și-i vor face prieten*“.

Iată de ce o recomand și eu colegilor cu toată căldura.

Emilia Dârlea
învățătoare.

A apărut No. 1—3 pe Februarie-Aprilie, din revista „Macedonia” care e un organ de cultură și propagandă națională, având ca doctrină, proclamarea independenței Macedoniei, și transformarea ei într'un stat federativ, așa cum e Elveția de astăzi și să fie pusă sub protectoratul României ca cea mai mare putere balcanică.

Semnează articoli d-nii Gr. Trancu Jași, Victor Eftimiu Arhim. Scribaan, Dr. Naum Nauce ș. a.

Dl. Dr. C. Nițescu publică un articol: **O Macedonie Autonomă, o țărișoară nouă, un vis.** D-sa arată aportul politic și cultural ce l-au adus diferitele personalități marcante țărilor balcanice, ajungând la concluzia că Macedonia e o țară capabilă de autoguvernare — Dl. Nițescu incheie acest articol spunând că acesta a fost, este și va fi visul milenar al românilor macedoneni.

A apărut No. 39 Anul. IV din Maiu, a. c. din „Plaiuri Hunedoriene” Revista Asociației Corp Didactic român din jud. Hunedoara. Semnează articole dnii: Cornel Sântimbreanu: Sărbătorirea Mamei, C. Stan, inspector general școlar: Părerii asupra învățământului primar, M. Bogza: Atitudinea școlii față de curentele sociale și politice etc.

Dl. Inspector C. Stan arată cauzele cari au făcut ca învățământul complementar să nu dea rezultate: S'a lăsat totul în sarcina învățătorului: or învățătorul nu poate să fie și agronom și economist și de toate — Dsa arată modul de propagandă făcut în Italia pentru intensificarea agriculturii prin cinematografe și infaptuiri la fața locului. Trebuie să părăsim școala vorbelor și teoriilor și să trecem la o școală de infaptuiri.

T. Popescu.

Revista de filosofie No 3/1934. Aduce un conținut bogat *Studii* semnează dl. I. Petrovici „Ceva despre timp și spațiu” ș. a.

Recenzii semnează cei mai valoroși gânditori ai noștri, dintre cari: I. Brucăr, Nestor, Papu, etc. Sunt recenzate o mulțime de cărți dintre cari remarcăm: Lujian Blaga: Cenzura Transcedentă; P. P. Negulescu: Geneza Formelor Culturii; Buricescu: Misterele sufletului omenesc; Roșca: Psihologia martorului etc.

Revista generală a învățământului No. 7 și 8/1934 aduce un sumar elaborat de cei mai de valoare pedagogi români. Tratează: G. G. Antonescu: „Curentele pedagogiei contemporane”; Radu Petre: „Programele școlii active”; P. R. Petrescu: Modificările legii învățământului primar”; în care dl. inspector general arată cele 3 mari probleme, de cari s'au condus, cei ce au adus modificare legii învăț. primar, anume: 1. frecvența școlară, 2. corpul didactic și rolul lui, 3. controlul școlar etc.

Catedra No 1 și 2 a apărut în condițiuni remarcabile. Această revistă merită toată atenția lectorilor. Are colaboratori vrednici de laudă și e redactată cu tehnică de d. T. Faur institutor Galați. Redacția: Galați str. Cuza-Vodă No. 45. Abon. 60 lei, de sprijin 100 lei.

Isvoarașul. A apărut „Isvoarașul” No. 6—9 admirabila revistă de muzică și folklor, redactată de păr. Dumitrescu-Bistrița.

Revista de filosofie No. 2/1934. Această publicație de un fond greu, putem spune, că e singura revistă la noi în țară, care apare și poartă în paginile ei, ideile filosofice vânturate în univers.

Sumarul numărului de care ne ocupăm, e foarte bogat. Semnează articole importante directorul revistei d. C. Rădulescu — Motru (*Ideologia Statului Român*); I. Sulea (*Ce este pedagogia experimentală*); Dimitrie Todoranu (*Problemele aptitudinii tehnice*) etc. În partea doua a revistei sunt o sumedenie de opere literaro-filosofice recenzate. Remarcăm: C. Georgiade: „*Psihologia gândirii copilului*“ recenzată de filosoful I. Brucăr; I. E. Torișiu: „*Studiul și documente literare*“ recenzată de N. Bagdasar; Gr. Tăușan: „*Dincolo de cotidian*“ recenzie de T. Herșeni; Virgil Godeanu: „*Filosofia religiei după Maurice Blondel*“ recenzată de Edgar Papu și alte cărți italienești și germane.

Revista e recomandabilă pentru lectură oricărui cititor, al operelor profunde. Deoarece comentariile sunt făcute de cei mai valoroși oameni ai culturii românești; toate articolele acestei reviste emanând din reflexii adânci și bine chibzuite. Putem, totodată spune, că această revistă este cea mai matură din țara noastră în materie de intelect și cultură...

Revista fundațiilor Regale, No. 7/1934. Ca totdeauna cu material bogat. În numărul acesta semnează I. Al. Brătescu-Voinești, G. Galaction, I. Petrovici etc. Revista are o cronică bogată. Pentru bibliotecă, e un adevărat volum.

Revista generală a învățământului. No. 5—6/c. În paginile acestei reviste, scriu cele mai valoroase condee pedagogice. În jurul revistei fiind grupați pedagogii: G. G. Antonescu, Petrescu, Gabrea etc. cari se ocupă intens de problemele pedagogiei în general și în special de cele românești. Revista e în al 22-lea an de existență. În numărul acesta semnează un interesant articol d. St. Stănescu „*Comunerile în școala primară*“, iar d. I. Gabrea se ocupă de „*Modificarea programei inv. primar*.“ Revista are și o parte bogată în recenzii.

Idela, revistă pedagogică — literară — socială, apare în condiții admirabile, redactată de directorul ei d. P. I. Ghiță și redactorul șef d. I. Rotaru. De altfel condeele strălucite ale acestor doi pedagogi, ne sunt cunoscute și din cotidianul „*Naționalul nou*“ pe care-l redactează cu multă pricepere, acești distinși membri ai corpului didactic, care fac cinste corpului învățătoresc. Vom mai reveni asupra acestor publicații, cari sprijinesc cu putere, problemele învățământului și pe învățători.

Satul și școala revistă lunară pentru educație și învățământ No. 10-12, redactată de d. Inspector C. Iencica și d. D. Goga prof. Cluj, aduce un bogat sumar și o cronică extinsă ca totdeauna. Semnează articole impor-

tante regretatul Bogdan Dulcă, Dr. A. Roșca (Criminalii minori) Dr. D. Todoran (Natura și structura Caracterului), H. H. Stahl, Falsa cultură la sate etc.) E una dintre cele mai valoroase publicații pedagogice.

Școala și familia de mâine, poartă în paginile ei relatări foarte importante asupra noilor metode de educație și învățământ. În Nr. 67—1934, directorul acestei publicații pedag. d. Biciulescu redă un interesant articol despre școala dlui. R. Mortreaux din Mouchin (un sat din Franța) care deși numai cu 2 puteri didactice, a reușit să introducă în școală o viață nouă, reală și asemănătoare traiului zilnic, terestru. Această revistă merită să fie sprijinită.

Vremea școlii, revista învățătorilor Iași Nr. 9—1934 e închinată Ministerului Culturii Dr. C. Angelescu, cu ocazia descinderii excelenței sale în Iași, la congresul învățătorilor.

Numărul festiv al acestei rev. aduce note și caracterizări demne, asupra personalității Dr. C. Angelescu.

Graiul Dâmboviței Nr. 5/c. e revista corp. did. primar din jud. Dâmbovița.

În acest număr e publicată scrisoarea ilustrei românce Elena Văcărescu, despre „Familia Văcăreștilor.” Paginile revistei cuprind dări de seamă asupra diferitelor metode și principii pedagogice educative.

Revista școlii, organul asoc. învă. din jud. Botoșani, aduce o critică asupra dispoziției Ministeriale, că unde nu e 70% frecvență școlară la un învă. se desființează postul respectiv, la prop. sau mai bine zis la controlul prefectului. De o fi, că de multe ori în tot răul e și un bine. Dealtfel revista apare în condiții bune redactată.

Revista, asoc. învă. din orașul și jud. Bălți e redactată de 2 redactori: Popovici Mihail și Cotruță Constantin.

Cuvântul dascălesc, rev. corp. did. prim. Roman No. 1 Sept. 1934 apare în condiții bune, cu note interesante, pe marginea unei prelegeri ținută învățătorilor de, d. I. F. Burlcescu și adnotate de d. Aluniș Rariște. Mai semnează d. Merfea: Între teoria și practica educației morale, etc.

Orientări, revistă de studii, critică și literatură apare în Molnești—Bacău. Aduce o proză bună și versuri lizibile. Semnează Radu Nour (I-am găsit în pag. „Albinei”?) un Sonet, d. Păcuraru „Nocturnă” etc. Revista promite...

Mai însellez: „Isvorașul” revistă de muzică, folklor etc. No. 6/c. număr jubiliar, a sărbătoarei de un deceniu și jumătate de existență. *Revista asoc. învă. Mehedințeni* No. 5—6, aduce un sumar demn de relevat.

Ion Blăgăldă.

Plata personalului administrativ băieți	---	---	---	---	3.000.000
Idem licee de fete	---	---	---	---	2.000.000
Nouille gradații și definitive Șc. Normale	---	---	---	---	4.729.000
Orele suplimentare Șc. Normale	---	---	---	---	1.188.000
Școli Normale reînființate	---	---	---	---	1.650.000
Gradații și definitive la Seminarii	---	---	---	---	1.513.526
Ore suplimentare	---	---	---	---	226.200
Reînființarea Seminarilor la Câmpulung și Curtea de Argeș	---	---	---	---	700.000

Invățământul Profesional.

Nouille gradații și definitive	---	---	---	---	14.890.625
Personalul administrativ	---	---	---	---	1.500.000
Reîncadrări de profesori (? N. R.)	---	---	---	---	8.359.168
Completarea orelor de curs (? N. R.)	---	---	---	---	709.475
Reintroducerea câtorva catedre	---	---	---	---	2.841.032
Nota I. Dintre acestea, numai la Menaj	---	---	---	---	1.873.000
Nota II. S'au preluat: Școala Profesională dela Balcic unde anul trecut au funcționat 3 clase cu 60 elevi, și Școala Profesională dela Fălticeni: 5 clase cu 79 elevi. S'a menținut Școala de Menaj dela Bârlad: 4 clase cu 16 elevi.					

Invățământul primar.

Nouille gradații, grade și definitivări	---	---	---	---	70.207.000
(Notă. Dintre acestea, gradele sunt circa	---	---	---	---	34.000.000
Plata coeficientului de 2 puncte la gradații	---	---	---	---	10.650.000
1490 învățători suplینitori	---	---	---	---	3.596.000
Suplینitorii a 355 învățători detașați în control	---	---	---	---	4.053.750
(Notă: 63 subrevizori de cancelarie, 10 subrevizori inamovibili, 250 subrevizori de control, 72 revizori școlari, 36 inspectori școlari, 24 inspectori pentru activitatea extrașcolară).					
Cursuri de adulți	---	---	---	---	1.000.000
Cursuri de perfecționare pedagogică	---	---	---	---	800.000
Inființări de posturi noi dela 1 Oct. 1934	---	---	---	---	500.000

Casa Școalelor.

Alocații la Materiale	---	---	---	---	1.100.000
Spor la diferite articole desfășurate	---	---	---	---	8.064.000
Fondul cărților poștale	---	---	---	---	2.000.000

După „Tribuna Școalei“
din 15 XI a. c.

† **Ioan Costa** In 16 Nov. a. c. a trecut la cele vecinice profesorul Ioan Costa. Amintirea lui va fi pururea vie în sufletul foștilor săi elevi, cărora le-a dat suflet din sufletul său. Fie ca sufletul său abuciumat în această viață pentru cercetarea adevărului, mai ales în domeniul social, să afle odihna vecinică în laturea celor plăcuți lui Dumnezeu. In tristatei familii îi transmitem sincerile noastre condoleanțe.

Regretăm, că articolul scris în memoria lui Ioan Costa, de colaboratorul nostru Dl. prof Tr Mager a sosit după ce ce se tipărise deja coala primă și a doua a revistei și astfel n'am putut plasa articolul la locul ce i se cuvine în coloanele unei reviste dascălești.

† **Gheorghe Nicoară** Aducem la cunoștință cetitorilor noștri, că tinărul învățător G. Nicoară din Mermestei a încetat din viață, în urma unor lungi și grele suferințe.

Dânsul era numai la începutul carierei sale în care promitea a fi un harnic și conștiincios muncitor. Boala, care cuprinsese încă din frageda tinerete corpul său, îl împiedică de timpuriu a-și valida calitățile sufletești de cari a dat dovadă încă în timpul anilor de studiu.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. Familiei îndurerate îi transmitem condoleanțele noastre.

Regretatul coleg a fost asigurat la secția mutuală a Băncii învățătorilor, de unde familia rămasă în doliu a primit suma cuvenită, în conformitate cu categoria din care răposatul a făcut parte, 2200 Lei.

REVIZORATUL ȘCOLAR DIN ARAD

No. 6384/1934.

Arad, 19 Noemvrie 1934.

Circulară

către toți învățătorii din județul Arad.

Pe ziua de 1 Noemvrie a. c. am fost însărcinat cu conducerea învățământului primar din județul Arad, iar la 17 Noemvrie a. c. am preluat întreagă arhiva Revizoratului dela Domnul Sava Bărbătescu, care la rândul său, a preluat Revizoratul de Mehedinți.

Dragi Colegi,

Este un obicei din trecut, ca din prilegiul venirii la conducere, șeful învățământului, mai ales dacă este necunoscut și dacă nu a avut contact direct cu dascălimea din acel județ, să facă actul de prezentare, să-și expună programul de muncă etc. Cred, că eu n'am nevoie de această recomandare, pentru că sunt prea cunoscut în fața colegilor și eu iarăși Vă cunosc pe fiecare.

Experiența mea de 12 ani în control și administrație, este o garanță pentru voi și poate o convingere, că voi putea fi de folos pentru nevoile învățământului și mai ales pentru apărarea prestigiului și onoarea membrilor corpului didactic, în fața tuturor tentativelor, cari ar încerca să dărâme cetatea noastră.

Ca să putem fi apreciați, stimați, cu încredere în fața societății, cred că este de datoria mea, să Vă amintesc câteva lucruri.

Învățătorul Român de dincolo, a consolidat viața socială până la războiul mondial, el a ridicat țărâtimea română din întunericul necunoștinței, la viața nouă de gospodari, la cunoașterea drepturilor și datoriei de cetățeni, prin puterea idealismului, învățătorul de dincolo de Carpați, a pregătit mereu sufletele pentru realizarea marelui vis. Privind înapoi cu conștiința sufletului împăcat, Românul își vede astăzi, calea străbătută de lacrimi, în capul drumului de durere și sânge. Românul își vede astăzi rodul muncii sale, rodul bărbăției cristalizat în realizarea marelui vis național, datorită brațului de bronz și rezistenței doborântului Român. Învățătorul Român de dincoace de Carpați, a pregătit mereu sufletul țaranului subjugat, a fost păzitorul necontestat al celor mai prețioase tezaure: credința, limba, legea și portul, până când a venit clipa desrobirii și Unirea cu frații de acelaș sânge. Iată o dreptate Dumnezeiască realizată după îndelungata răbdare din partea amândurora, iată ajutorul Tatălui Ceresc desăvârșit, prin multele rugăciuni făcute în biserica noastră dreptmăritoare.

Astăzi, învățătorii de dincolo și de dincoace de Carpați muncesc împreună, pentru desăvârșirea idealului pentru unificarea sufietească. Această realizare se va putea face însă, dacă vom pune ultima petricică la clădirea ei, încunjurând ura de frate, patimile și egoismul propriu, cari toate pot duce la dezastru. În primul rând trebuie să ne apropiem noi unii de alții sufietește, având un suflet comun, putem pregăti sufletele mărețe ale Neamului, deci în laturi cu desbinările, în laturi cu ura, apucați drumul Mântuitorului, iubiți-Vă ca frații. Vă ajutați reciproc, nu râvniți măriri deșarte. Lăsați, să Vă aprecieze alții munca, pentru care trebuie să Vă sacrificați, iubiți Neamul din care faceți parte, trăiți pentru el, ca să fiți demni a Vă numi, fii ai Neamului Românesc, căci Neamul Românesc este nobil.

Conduși mereu de iubirea de Neam, și de Rege, noi putem învinge toate greutățile, în misiunea noastră de educatori.

Programul nostru este croit de Lege, respectați Legea și ați executat programul.

Țin să Vă mai amintesc faptul următor. Am zis mai s că Românii de dincoace de Carpați, au putut exista în timpul opresiunii, datorită ocrotirii din partea bisericii noastre. Românul de dincoace este și va fi legat de această instituție, cât trăește. Prin biserică își manifestă toate bucuriile lui și durerile lui. Nu depărtați neamul de biserică, luați parte cu sufletul vostru la bucuriile și durerile lui și atunci ați desăvârșit marea operă: unitatea sufletească, ce este ultima dorință, a României Mari.

*După aceste cuvinte, spuse fraților mei cu multă modestie, Vă zic: **Îndepliniți-Vă misiunea cu plăcere și corectitudine și atunci, ați respectat toate formalitățile pedagogiei moderne.***

Înainte cu Dumnezeu!

Al vostru iubitor frate:

LAZĂR IGRÎȘAN

Revizor școlar.

Arad, 19 Noembrie 1934.

COMUNICĂRI OFICIALE

MINIS. INSTR. Nr. 172620/934

Se recomandă din nou tabloul mural de propagandă elaborat de Di. R. Ștefănescu din București strada Gen. Angheliescu No. 143. Nr. Revizoratului 5882/934.

MINIS. INSTR. Nr. 179651/934.

Pentru punerea în aplicare a legii pentru înființarea Oficiului de educație a tineretului Român, promulgată cu Decretul Regal Nr. 1299 în M. Of. Nr. 106 din 9 Mai 1934, O. E. T. R. a înființat un Centru de îndrumare la Breaza, unde vor fi chemați, în serii pe o durată de 15 zile membri corpului didactic spre a urma un curs special, în vederea formării lor ca viitori comandanți ai unităților străjerești, cari se vor înființa pe lângă școli. Cursiștii vor fi considerați detașați din oficiu fără a fi obligați să-și lase suplinitori pe cheltuiala lor. Ei nu vor avea dreptul la diurne deoarece O. E. T. R. le dă în mod gratuit întreținerea. Organele școlare vor căuta în înțelegere cu organele O. E. T. R. să indice zile potrivite pentru această misiune.

Nr. Revizoratului 5826/934.

Prefectura județului Arad. Nr. 28448/1934.

Domnule Revizor,

În conformitate cu dispozițiunile Legii pentru organizarea Administrației locale, primpretorul plasei urmează să convoace cel puțin odată pe trimestru, pe toți repre-

zentanții autorităților ce funcționează în plasă, spre a examina în comun și a aviza asupra chestiunilor mai importante, ce privesc interesele administrative, economice, morale și culturale ale plășii.

În urma celor de mai sus și dată fiind importanța acestor intruniri, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a da dispozițiuni organelor DVS. subalterne, ca atunci, când li se solicită colaborarea în aceste conferințe sâtești, să răspundă în mod conștiincios, în urma cărui fapt, viața plășii sub toate aspectele ei, nu va avea decât, de câștigat.

Nr. Revizoratului scolar 6328/1934.

Dela Administrația revistei.

Au mai achitat abonamentul la Revista «Școala Vremii» pe anul 1934 câte 60 Lei, următorii învățători și învățătoare:

Circ. 23 Curtici: Ardelean Irimie, Cioară Elvira, Dragoș Mihai, Cioară Ioan, Tuhuț Ștefania, Popescu Aurora, Rădulescu Iulia, Liuba Aurora, Ardelean Olga, Ardelean Eftimie, Capra Florian și Tăucean Livia din Curtici. Concec Iosif Sănpaul, Volman Petru, Dautner Francisc, Drig Pavel, Ogarca Cosma și Văcar Ilie din Macea. Guleș Vichente Șofronea, Ruck Iosif, Zimmermann Olga, Reithofer Elisaveta, Reiter Matei, Nacu Gheorghe și Reiter Sarlota din Sânmărtin. Mureșan Alexandru, Nadasy Carol, Ormai Iosif și Țigu Efrem din Dorobanți. Farago Eduard, Decker Ioan, Semlecan Arcadie și Siladi Maria din Iratoșul și Stoichițescu Nicolae Iratoș-Colonie.

Circ. 24 Târnova: Lacustean Florea, Drecin Silvia, Droască Nicolae, Popescu Florian din Târnova, Ungurean Sidonia, Cătană Emil, Tarcea Ioan Chier, Molnar Iuliu Drauș, Busuioc Dumitru, Popa Avram, Cuedan Cornelia Frenț Gheorghe și Ciurea Ana Agriș. Drig Elena Arăneag, Ilarie Pavel, Lădaru Traian Dud, Indrei Aron, Călinescu Hortensia Șilindia. Leștaru Ion Luguzău, Ivescu Silvia, Lungu Constantin și Iancu Constantin Tauș, Nossa Reghina, Floruța Ioan Minișul de sus, Filipescu Dumitru Nadăș, Popa Ioan Moșiori Colonie, Haș Florian Minișul de sus, Popa Ioan Camna.

Circ. 25 Nădlac: Checicheș Mihai, Precupaș Gheorghe, Cubița Samuil, Kemeny Adalbert, Faur Pavel, Carban Francisc, Frumosu Bolchiș Valeria, Faur Iuliu, Răsădean Ioan, Șuluțiu Victoria, Istodorescu Alexadru, Bencic Gheorghe, Bercescu Maria, Rohac Mihai, Rohac Oscar, Kontrasty Margareta, Kupcek Ludovic și Totorean Ana Nădlac.

Circ. 26 Semlac: Ardelean Vasile, Pinteau Uroș, Sinlțean Romul, Onaga Paulina, Gheran Mihai, Bozian Ștefan și Mihăescu Marin Șeitin. Ardelean Simeon, Dehelean Emilia, Coșa Antoniu, Pascu Sidonia, Ivan Aurora, Lăpușca Gheorghe, Popovici Margareta și Mihăescu Mihai Semlac.

Circ. 27 Mureșel: Vodă Cornel Aradulnou, Stoici Lazar, Ridel Bar-

bara Mureșel, Budea Alexandru, Putin Gheorghe Sânicolaulmic, Philip Ioan Cruceni, Horn Elena Cruceni, Gurban Ioan Zădărlăc, Ene Maria Aradulnou.

Circ. 28 Pecica : Dima Nicolae, Ghebeleş Ioan, Braja Valeriu, Darvaş Mihai, Cismaş Elena, Mathe Iołanda, Ponta Florica, Popian Ilie, Vărtaci Cornelia, Gherban Sabina din Pecica, Iacob Carol, Boldiș Ștefan, Popovici Traian și Vesa Maria Turnu, Imbroane Gheorghe Bodrog.

Circ. 29 Rovine : Laita Ioan, Krohn Ioan, Varga Carol, Iakob Emeric, Cser Emeric, Karpaty Carol, Mesaros Ludovic, Iakab Irma, Niess Iosif, Müttermüler Iulia, Vărtaci Gheorghe, Szendi Melinda, Bunghez Maria din Rovine. Szigmeth Iosif, Faur Pavel, Hudac Ilie Peregulmare, Iștoc Maria Peregulmic, Babuscov Ioan, Antalii Margareta, Gulács Matei Variașul. Bălan Vasile Sederhat.

Circ. 30 Sântana: Such Ioan, Frank Magdalena, Hilier Ernestin, Billo Adam, Cocimarov Elvira, Metzger Ghizela, Adelman Maria, Bindatz Iosif, Banescu Maria, Constantinescu Alexandru Sântana, Moga Gheorghe, Buda Maria Caporal-Alexa. Funari Ioan, Musca Ștefan, Dalea Hortenzia și Bendea Ion Comlăuș. Benkő Adalbert, Csilag Elena, Gombos Boriska, Karoly Anton și Toth Valeria Zimanducz. Popovici Gheorghe A. Șaguna, Albert Iosif, Zimmerman Gheorghe Livada. Pongracz Ștefan, Kruch Nicolae Sănleani. Ponta Ștefan, Codrean Traian Șimandul de jos. Sajtos Francisc Olari II. Daul Ioan, Stângu Cornel, Balța Vasile și Sătmărean Dimitrie Șimandul de sus.

Circ. 31 Săvârșin : Elenes Petru, Olariu Ana, Păcurar Iosif, Filip Cojan Elena Săvârșin. Stoian Iosif Temeșești, Ciudin Victor, Cioflec Ecaterina Vărădia, Căplescu Constantin Baia, Popovici Sinesle Cuias, Toma Ioan Hălăliș, Covaci Leontina Julița, Tomuța Ioan Lupești, Popa Filimon Mocioni, Crăciunescu Ioan Pârnești, Rusescu Grigorie Stejar, Subescu Aurel Julița.

Circ. 32 Ilteu : Palcu Maximilian Ilteu, Popovici Silvia, Gostian Alexandru Petriș, Plenitean Anghel Roșia, Marcu Gheorghe Seliște, Savu Teodor Toc, Pipa Ștefan Corbești.

Circ. 33 Șepreuș : Cârstea Nicolae, Drăgan Florica, Bălașa Ioan, Tășcău Constantin Șepreuș, Oarcea Savu, Iacob Bertă, Poșta Emilia, Covaci Mihai Satulnou, Siladi Ioan Vânători, Krutch Adriana Satul nou.

Sabin Mihaștia
adm. Rev.

Onor.

Biblioteca Pal. Cultural

Arad